

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК
Кафедра маркетингу та управління бізнесом

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
освітній ступінь - бакалавр

на тему: «Управління інвестиційною діяльністю підприємства»

Виконав: студент 4 курсу

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Караван Дмитро Володимирович

Керівник д.е.н., проф. Пріб Катерина Анатоліївна

Рецензент _____

Кваліфікаційна робота захищена
з оцінкою « _____ »

Секретар Е К : _____ (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ р.

Київ – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність та значення інвестиційної діяльності сучасного підприємства	6
1.2. Класифікація та види інвестицій	11
1.3. Наукові підходи до оцінки ефективності інвестиційної діяльності підприємства	20
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ»	26
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	26
2.2. Дослідження інвестиційної діяльності підприємства	35
2.3. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності ПрАТ «Львівський холодокомбінат»	40
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ»	45
3.1. Розробка інвестиційного проекту	45
3.2. Оцінка економічної ефективності проекту	53
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТКИ	72

ВСТУП

Сучасні умови розвитку вітчизняної економіки можна охарактеризувати такими, при яких відбувається постійне збільшення кількості факторів невизначеності, під впливом яких вітчизняні підприємства здійснюють свою інвестиційну діяльність. Також негативними факторами впливу на ефективність інвестиційної діяльності вітчизняних підприємств є нездатність або ж небажання керівництва прийняття обґрунтованих рішень у мінливих та нестійких умовах що, відповідно, негативно впливає на зниження ефективності інвестиційної діяльності компаній.

Загалом на діяльність вітчизняних підприємств негативний вплив здійснює відсутність ефективних систем управління ризиками, недостатні фінансові ресурси, за допомогою яких підприємство може здійснювати інвестування з метою розширення виробництва та збільшення прибутку. В сучасних умовах лише великі або середні підприємства мають вільні грошові кошти для інвестування, тоді як малі підприємства відчувають нестачу фінансових ресурсів не лише для інвестиційного процесу, але і для забезпечення виробничого процесу.

Загалом інвестиційна діяльність підприємства – це одна з умов отримання додаткового прибутку, проте інвестиційні процеси характеризуються значними ризиками, а міжнародні інвестиційні проекти вимагають ретельного аналізу факторів, які впливають на їх ефективність, з метою визначення основних груп ризиків та побудови такої інвестиційної стратегії, яка б забезпечила підприємству не лише повернення інвестованих коштів, але й отримання прибутку, і актуальність дослідження обумовлена необхідністю ретельного аналізу таких факторів.

Метою дослідження є розроблення напрямів підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства та реалізації інвестиційних проектів з метою виходу на нові ринки збуту та збільшення прибутку.

Досягнення поставленої мети буде здійснено за допомогою виконання наступних завдань дослідження:

- розкрити сутність та значення інвестиційної діяльності сучасного підприємства;
- навести класифікацію та види інвестицій;
- проаналізувати наукові підходи до оцінки ефективності інвестиційної діяльності підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику підприємства;
- провести дослідження інвестиційної діяльності підприємства;
- навести оцінку ефективності інвестиційної діяльності ПрАТ «Львівський холодокомбінат»;
- здійснити розробку інвестиційного проекту;
- навести оцінку економічної ефективності проекту.

Предмет дослідження – особливості та основні шляхи розробки та здійснення вітчизняними підприємствами інвестиційних проектів.

Об'єктом дослідження є процес реалізації та ефективність інвестиційної діяльності підприємства.

Методами дослідження є:

- 1) теоретичні методи пізнання, які допомогли розглянути сутність, значення й особливості інвестиційної діяльності підприємств;
- 2) методи економічного аналізу, які допомогли проаналізувати ефективність інвестиційного проекту вітчизняного підприємства;
- 3) діалектичний й абстрактно-логічний (в процесі узагальнення й формулювання висновків проведеного дослідження).

Структуру дослідження представлено вступом, трьома основними розділами, висновками, списком використаних джерел і додатками. Матеріали дослідження викладено на 102 сторінках (основний текст викладено на 65 сторінках), у 29 таблицях, на 8 рисунках. Літературна база налічує 60 джерел, кількість додатків – 6.

Основним результатом дослідження є наступне: запропоновано напрями зменшення витрат при виробництві вітчизняним виробником продукції. Отримані результати дадуть змогу підприємству виробляти саме ті види продукції, які користуються найбільшим попитом, та використовувати саме ті інструменти просування, які здійснюють найбільший вплив на споживача та його купе вільну поведінку на ринку збуту.

Практичне значення проведеного дослідження полягає в розробці інвестиційного проекту для вітчизняного підприємства, реалізація якого дозволить йому збільшити обсяги реалізації продукції та величину чистого прибутку.

Інформаційну базу дослідження представлено матеріалами навчальних посібників й підручників, а також наукових статей, Інтернет-джерел і даними бухгалтерської звітності досліджуваного підприємства.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та значення інвестиційної діяльності сучасного підприємства

Під поняттям інвестиційної діяльності мається на увазі вкладення будь-яких видів майна з метою досягнення певних цілей, основними з яких є одержання прибутку або будь-якого іншого корисного ефекту. Сутність інвестиційної діяльності полягає не тільки у процесах вкладення коштів, але й і у здійсненні відповідних практичних дій задля досягнення позитивного результату. Поняття й сутність інвестиційної діяльності містять у собі процес вибору та здійснення ефективних форм капіталовкладення, які спрямовані на розвиток та розширення фінансового й економічного потенціалу будь-якого підприємства [50, с. 16].

Сутність інвестицій полягає у динамічній зміні форми капіталу та у перетворенні вкладень за допомогою доданої вартості капітальних ресурсів. Предметом таких вкладень можуть бути як грошові кошти (в першу чергу), такі і цінні папери й інше майно. Об'єктом інвестицій є об'єкти підприємницької чи іншої діяльності. Ціль інвестицій полягає в отриманні вигоди й ефекту, які у бізнес-середовищі відображаються у вигляді прибутку.

Досліджуючи роль інвестицій у економіці країни, звернемось до рис. 1.1.

Сутність інвестиційної діяльності та зміст інвестицій із позицій законодавця є досить близькою: так, поняття інвестицій ставить акцент на предмет, об'єкт та мету, а інвестиційна діяльність компанії – це здійснення безпосередньої діяльності щодо реалізації цієї мети [45, с. 74].

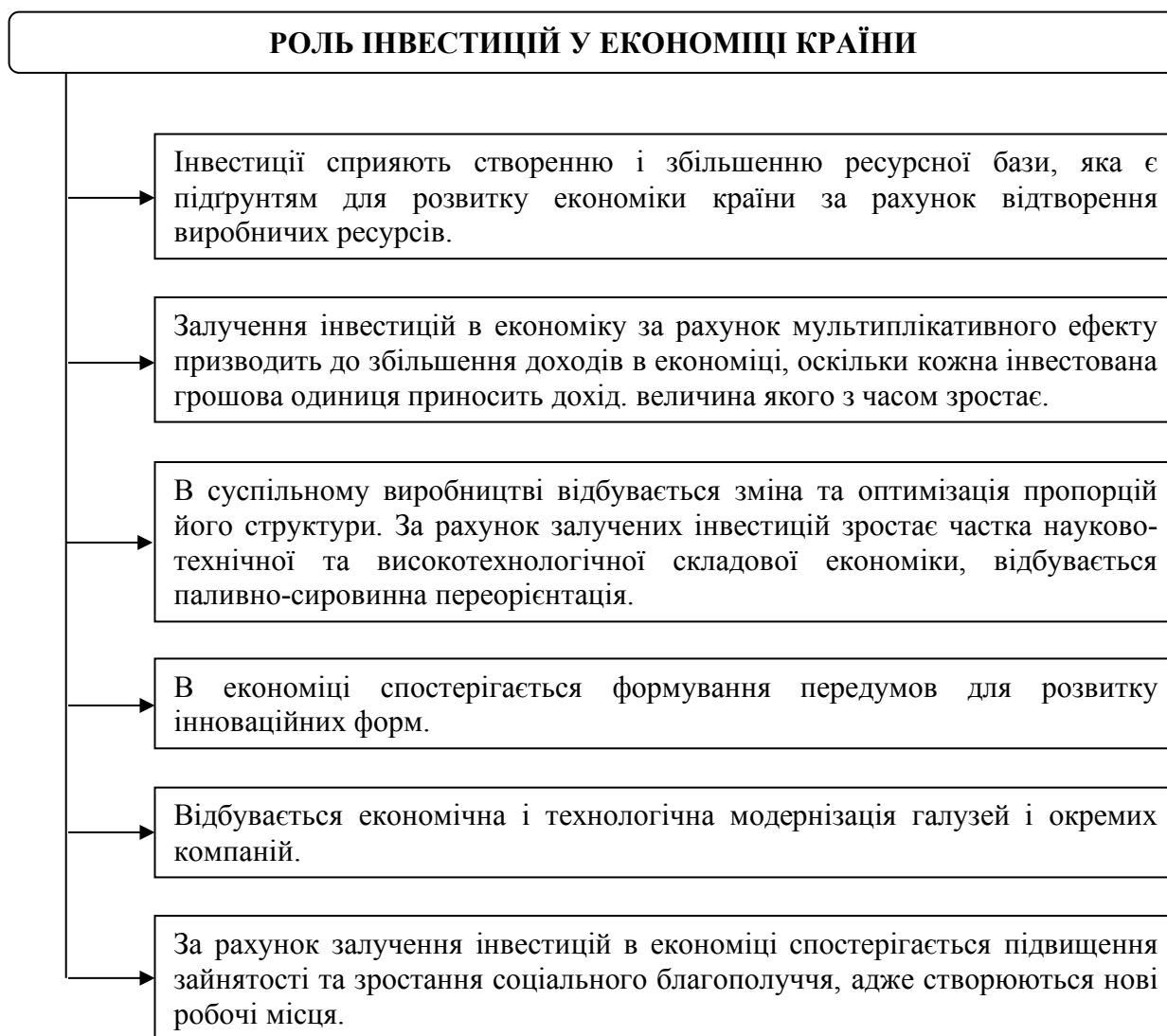

Рис. 1.1. Роль інвестицій у економіці країни [37, с. 98]

Далі варто розглянути класифікацію інвестицій. Найголовніші їх класифікаційні ознаки ґрунтуються на джерелах (тобто суб'єктах) інвестицій і їх об'єктах. Ці два фактори визначають основні напрями інвестиційної діяльності.

Зазначимо, що сфера виробництва - це один із ключових інвестиційних напрямків, адже вкладення коштів з метою розширення виробництва, технічного переозброєння й модернізації створює одну із ознак кваліфікації. В якості об'єкта вкладення грошових коштів у сферу бізнесу можуть також служити й види основних виробничих фондів. Також значення для класифікації має й тривалість повернення вкладених коштів, а сама економічна модель інвестиційної діяльності знаходиться в залежності від

складу джерел фінансування, які було задіяні при здійсненні інвестиційної діяльності.

Розкриваючи сутність інвестицій із позицій підприємницької діяльності, можна сформулювати основну їх мету, адже В цілі інвестиційної діяльності збігаються із цілями підприємницької діяльності та полягають у забезпеченні його власникам максимально можливого рівня прибутку, який можна досягти при максимізації вартості самої компанії.

Таким чином, варто зазначити, що цілі інвестиційної діяльності полягають у:

- забезпеченні динамічного розвитку виробничо-операційної діяльності;
- отриманні запланованої прибутковості інвестиційних вкладень при допустимому рівні ризику;
- забезпеченні оптимальної структури та обсягу ресурсів для здійснення інвестицій;
- досягненні очікуваної ліквідності інвестиційної діяльності та рівня реінвестицій капіталу в умовах змінюваної кон'юнктури ринку.

Найбільш широкий перелік принципів інвестиційної діяльності, на нашу думку, представлений у роботі Губського В.Б. [30], який пропонує наступний їх перелік:

1. Принцип системного підходу.
2. Принцип зміни форми інвестиційної діяльності.
3. Принцип прибутковості інвестиційної діяльності.
4. Принцип економічної доцільності інвестування та граничної ефективності.
5. Принцип оцінки ризиків та оптимального співвідношення ризиків і прибутковості.
6. Принцип врахування альтернатив.
7. Принцип адаптивних витрат.
8. Принцип мультиплікативності [30, с. 49].

Проте, на мою думку, цей перелік варто доповнити принципом соціального ефекту, який досягається шляхом створення нових робочих місць, залучення безробітного населення до роботи, надання їм заробітної плати та соціальних гарантій, підвищення рівня та якості життя.

Поняття і принципи інвестиційної діяльності передують розгляду інвестиційної діяльності в динаміці її реалізації. Рух і перетворення вкладених коштів може бути виражені у вигляді ланцюжка подій. Інвестування як процес трансформації ресурсів в об'єкти інвестиційної діяльності змінюється збільшенням капітальної вартості в ході виробничого процесу. Реалізація кінцевої мети інвестиційної діяльності досягається отриманням прибутку або соціальних вигод. Основні етапи інвестиційної діяльності по ланцюжку перетворення форми представлені в дослідженні Губського Б.В. у вигляді простої схеми (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Основні етапи інвестиційної діяльності по ланцюжку перетворення форми

Джерело: [34, с. 36]

На мою думку, дана схема повністю відображає процес інвестування, хоча дуже часто дана схема має вигляд замкнутого циклу, адже результати інвестиційної діяльності (дохід) переважно знову вкладається у придбання необхідних ресурсів у вигляді інвестиційних вкладень.

Ознаки інвестиційної діяльності, як її особливі відмітні риси, мають ряд специфічних характеристик:

1. Властивість незворотності, при якій внесений в різноманітних формах капітал на час втрачає ліквідність та інші цінні якості.

2. Прирісне очікування, що припускає намір інвестора збільшити рівень добробуту.

3. Властивість невизначеності з питань окупності в довгостроковій перспективі.

Пересада А.А. зауважив, що перед здійсненням будь-якої інвестиційної діяльності кожна компанія повинна вирішити такі завдання:

- визначити мету інвестицій (або це отримання прибутку, або досягнення інших сприятливих для компанії ефектів);
- розробити інвестиційну стратегію / інвестиційний проект;
- визначити джерела інвестиційної діяльності (чи будуть інвестиції здійснюватися за рахунок власних або позикових коштів і в якому відношенні один до одного);
- оцінити ризик розробленої інвестиційної стратегії / проаналізувати ефективність інвестиційної стратегії [44, с. 188].

Я вважаю, що цей перелік є повним, адже враховує не лише етапи розробки інвестиційної стратегії, але й обґрунтування її економічної ефективності з урахуванням можливих ризиків.

Присутність ризику і невизначеності є обов'язковим компонентом підприємницької діяльності і виступає як фактор просування фінансової системи. Нинішня економіка в умовах ринку діє так, що регулярно змінюються умови фінансової діяльності, поведінка суб'єктів ринку, ринкова кон'юнктура. Слабка стійкість економіки країни має на увазі збільшення невизначеності фінансової ситуації, а також, відповідно, і ризику як показника, що характеризує непередбачуваність.

Разом з цим в економіці тривалий період проблематикою ризику нехтували в зв'язку з тим, що визначення ризику без використання особливого математичного апарату несе суб'єктивний характер, а конкретність одержуваних при цьому прогнозів мала. Однак ускладнення економічних процесів, глобалізація економічних відносин призводять до того, що розробка планів і прогнозів без урахування факторів ризику і невизначеності втрачає практичний сенс. Управління ризиком є успіхом інвестора, він більшою мірою залежить від роботи над ризиком.

Сучасні умови господарювання в українській економіці характеризуються високою динамічністю економічних процесів, різноспрямованими темпами їх розвитку, істотною невизначеністю у виборі найбільш раціональних напрямів розвитку, значним впливом на параметри підприємства факторів зовнішнього середовища. Як доведено та обґрунтовано у дослідженні [43], «зростає роль і значення довгострокових програм розвитку галузей, які зазвичай виражаються у вигляді інвестиційної стратегії розвитку».

Отже, інвестиції відіграють вирішальну роль в національній економіці країни, адже сприяють її розвитку, збільшенню кількості робочих місць, впровадженню нових технологій. Прямі іноземні інвестиції є основою для міжнародного обміну капіталом, який здійснюється у формі вкладення тимчасово вільних коштів інвесторів у галузі народного господарства приймаючої країни.

1.2. Класифікація та види інвестицій

З точки зору об'єкта вкладень, форми інвестування поділяються на:

1) реальні (вкладення в реальні галузі економіки - виробництво, видобуток мінералів, важка промисловість). У цю категорію зазвичай входять і прямі вкладення, як найбільш поширений тип інвестицій з-за кордону [51, с. 79];

2) фінансові (інвестиції на фондовому і валютному ринках, вкладення в іноземні цінні папери та боргові зобов'язання). Дана категорія включає в себе, в основному, портфельні вкладення, що приносять стабільний дохід, але не дозволяють брати участь в управлінні компаніями [4, с. 512];

3) нематеріальні (купівля патентів, торговельних марок та ін.) - найсучасніший тип іноземних вкладень, що виник в результаті технологічного розвитку та підвищення цінності нематеріальних активів в сучасній світовій економіці. Часто даний тип супроводжує реальні інвестиції. Наприклад, при покупці або створенні нового підприємства мажоритарному інвестору

відходить не лише фізичне виробництво (завод, механізми), але й торгова марка або бренд, який належить компанії-одержувачу інвестиційних коштів [12, с. 2217].

Виходячи зі статусу емітента, інвестиції поділяються на такі:

- державні;
- приватні;
- змішані (спільний, приватний і державний капітал).

Інвестиційні відносини - завжди відносини власників, тому питання власності має принципове значення і є головним елементом визначення правового поняття іноземних інвестицій.

Нижче наведена класифікація інвестицій за їх основними ознаками (рис. 1.3).

Суть правового регулювання інвестиційної діяльності незалежно від виду інвестування не може бути зрозумілою поза контекстом визначення відносин власності взагалі і права державної власності зокрема. Існування стабільної і ясною системи права власності на національному рівні, послідовна робота держави щодо адекватного правового регулювання, захисту і зміцненню інституту права власності на національному рівні визначають можливість інвестиційної діяльності в тій чи іншій державі. При здійсненні ж іноземного інвестування виникає складна ситуація: право власності здійснюється в умовах дії ринкових механізмів, тобто там і тоді, де і коли владні відносини перестають відігравати домінуючу роль в суспільстві. Принциповим правовим наслідком такої ситуації є зміна змісту права власності, оскільки єдиного правового механізму регулювання права власності існувати не може. З іншого боку, таким наслідком є наявність розширення суб'єктного складу інституту права власності, оскільки суб'єктами права власності стають і іноземні особи [26, с. 80].

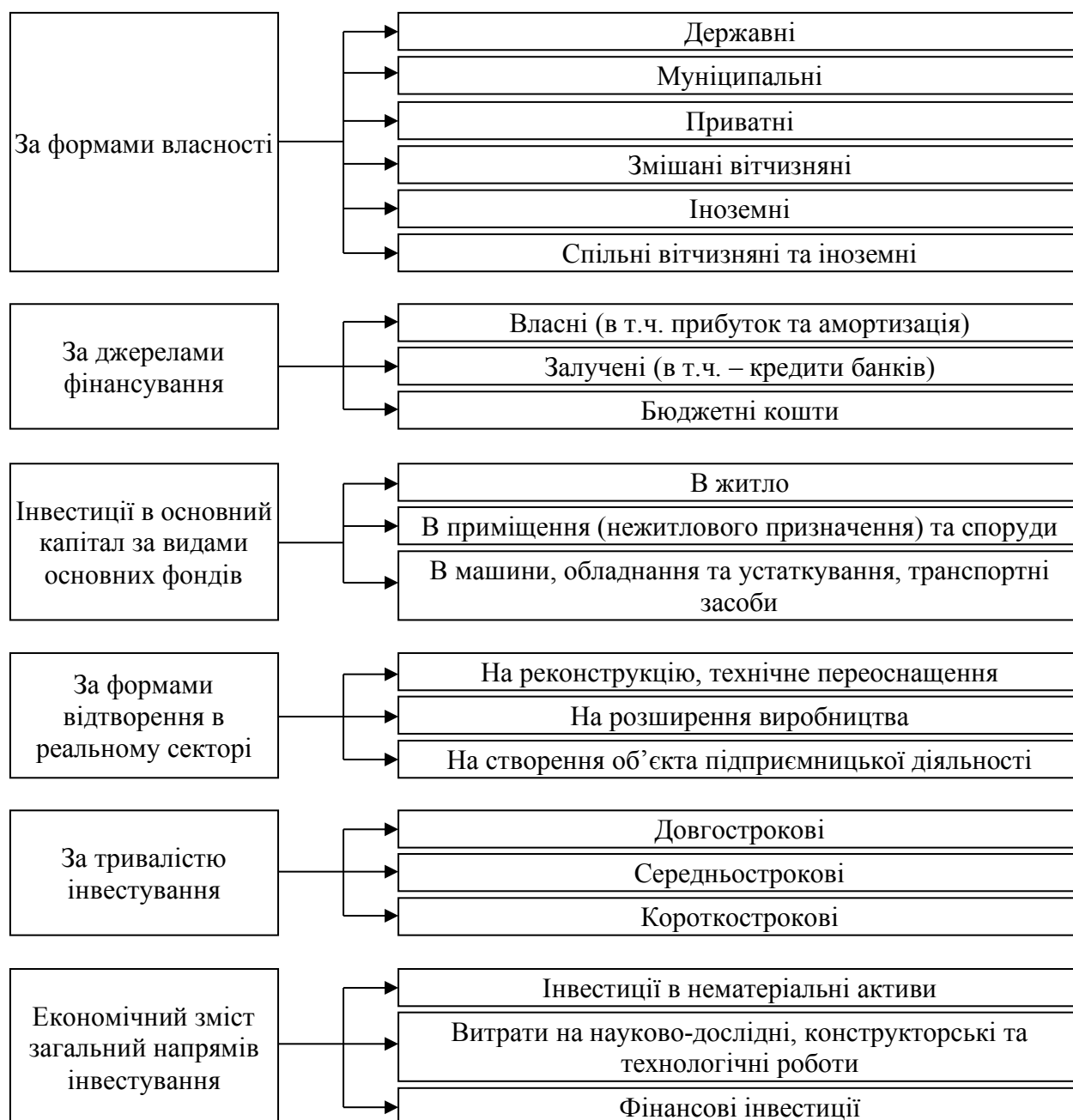

Рис. 1.3. Класифікація інвестицій за основними ознаками

Джерело: складено за даними [23; 25]

Існують також інші, більш приватні форми здійснення іноземних інвестицій, проте зупинятися на них більш детально немає сенсу, оскільки всі вони є похідними від основних, описаних вище типів. Отже, прямі іноземні інвестиції - це великі вкладення іноземного капіталу, які дають право на управління діяльністю компанії-одержувача вкладених коштів і дозволяють,

таким чином, контролювати ефективність і прибутковість вкладеного капіталу.

Оскільки в наступних розділах дослідження будуть проаналізовані саме фінансові інвестиції, дослідимо їх сутність більш докладно. Так, фінансовими інвестиціями є така господарська операція, що передбачає придбання корпоративних прав, різноманітних цінних паперів, деривативів й інших фінансових інструментів. При цьому інвестування вільних коштів у фінансові інструменти здійснюється з метою:

- одержання у майбутньому прибутку;
- перетворення тимчасово вільних коштів на високоліквідні цінні папери;
- встановлення певного контролю над підприємством-емітентом.

Фінансові інвестиції - це активна форма ефективного використання тимчасово вільного капіталу підприємства, що має наступні особливості (рис. 1.4).

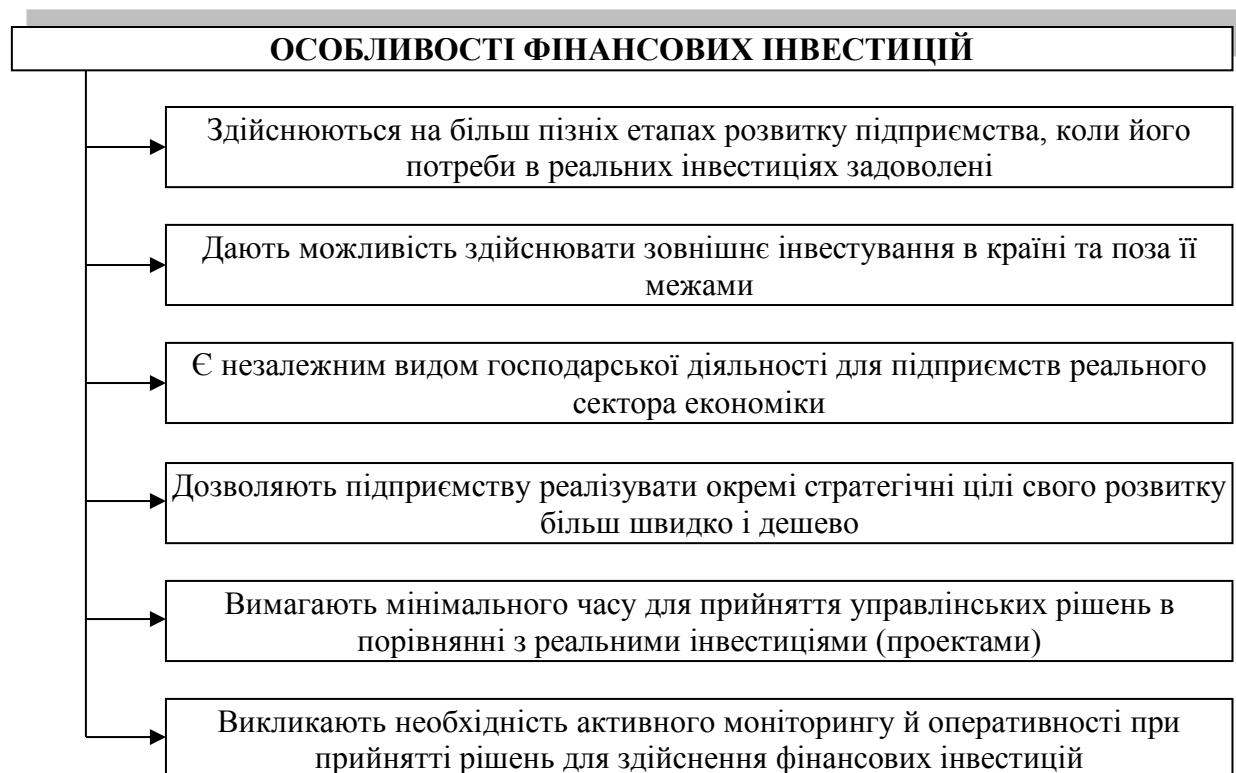

Рис. 1.4. Особливості фінансових інвестицій

Джерело: складено автором на основі [29; 34]

Фінансові інвестиції групуються за наступними стратегічними напрямками:

- інвестиційні операції із традиційними інструментами;
- придбання похідних цінних паперів (деривативів);
- депозитні операції підприємства;
- пайова участь в спільних підприємствах [38, с. 14].

Інвестиційні операції із традиційними інструментами - операції з акціями, облігаціями, та сертифікатами, які складають близько 90% загального обсягу фінансових інструментів підприємств.

Депозитні операції - одна із найбільш ефективних форм використання тимчасово вільних грошових коштів підприємств. Такі операції використовуються задля короткострокових вкладень, а основна їх мета полягає у генеруванні інвестиційного прибутку підприємства.

Пайова участь є досить схожою на реальне інвестування, проте є менш капіталомістким та більш оперативним. Інвестор, що використовує таку форму інвестування, має на меті не лише отримання доходу, а й здійснення прямого впливу на господарську діяльність підприємства.

Залежно від мети фінансового інвестування, терміну перебування на підприємстві та ліквідності, найчастіше інвестиції поділяють на короткострокові, довгострокові і середньострокові:

- короткострокові фінансові інвестиції - вкладення грошових коштів на термін до 1-2 років;
- середньострокові - від трьох до десяти років;
- довгострокові - на десятки років.

Від терміну інвестування залежать такі параметри, як ризикованість і прибутковість інвестування. Короткострокові інвестиції, як правило, є найбільш високоприбутковими, але і найбільш ризикованими. Довгострокові характеризуються невеликим ступенем ризику, а й дохід їх не надто високий. Середньострокові займають середнє положення між ними [41, с. 49].

Також фінансові інвестиції можна класифікувати за ступенем участі інвестора. За цією ознакою виділяють прямі, непрямі та опосередковані інвестиції. Прямі - це безпосередньо покупка фірми або вкладення капіталу в підприємство, яке переслідує не лише отримання прибутку, але і безпосередню участь в керівництві діяльністю компанії. Це дозволяє інвесторові прямо впливати на прибутковість інвестованого капіталу. До непрямих відноситься інвестування в різноманітні фінансові інструменти через посередників, наприклад, довірче управління. Портфельні - комбінація з цих та інших типів інвестування, яка дозволяє найбільш комплексно досягти заданого рівня прибутковості, диверсифікації та ризиків.

Усі вищеназвані категорії інвестицій можна розділити на дві категорії:

- 1) внутрішні інвестиції здійснюються в рамках території держави, громадянином якої є інвестор;
- 2) зовнішні інвестиції здійснюються, відповідно, поза межами держави інвестора. Причому досить часто складається ситуація, коли зовнішні інвестиції є більш вигідними як за рівнем прибутковості, так і за ризиковими показниками [47, с. 77].

Окрім наведених вище систем класифікації фінансових інвестицій існують і безліч інших, тому в залежності від напрямку діяльності інвестора можна використовувати різні комбінації таких систем. Це дозволить найбільш повно і комплексно аналізувати сферу нинішньої або майбутньої інвестиційної активності.

У багатьох системах класифікацій зустрічається поняття «безризикові» інвестиції, до яких, як правило, відносять короткострокові інвестиції в державні облігації, які є найбільш стабільними та найменш ризикованим видом вкладення грошових коштів. Але будь-який вид інвестування пов'язаний з ризиком, тому неможливо вкласти гроші без урахування ризикованості такої операції.

На мою думку, ризик являє собою фінансову категорію. Як фінансова категорія він є можливістю реалізації події, яке здатні привести до трьох

економічних результатів: негативного; нульового; позитивного. Однозначної думки стосовно визначення та єдиного розуміння сутності ризику не існує. Це можна пояснити різнобічністю даного явища, майже повною зневагою його законодавством України в реальній фінансовій практиці і управлінській діяльності. Крім цього, ризик - це глибоке явище, яке має безліч незбіжних, а іноді протилежних реальних баз. Дане явище має на увазі можливість присутності кількох вимірювань ризику з різних точок зору.

Так, Більський І.Д. визначає ризик як «поєднання можливості досягнення як небажаних, так і особливо сприятливих відхилень від запланованих результатів» [22, с. 196].

Фіщенко О.М. характеризує інвестиційний ризик як можливість збитків у інвестора при купівлі цінних паперів компанії-емітента, яка може виявитися нерентабельною або призвести до банкрутства [51, с. 76].

На мою думку, ризик - це ймовірність втрати частини або усієї суми інвестованих коштів, недоотримання доходу або одержання збитку від інвестиційної діяльності внаслідок настання певних подій.

Фінансове становище компанії багато в чому залежить від співвідношення власного і позикового капіталу. Хоча залучення позикових коштів - важливий спосіб розширення господарської діяльності компанії, значна частка цих коштів в її капіталі, дохід за якими повинен виплачуватися в будь-якому випадку, в умовах погіршення загальної економічної кон'юнктури або положення в галузі, може обмежити можливість компанії платити дивіденди або навіть призвести до її банкрутства [48, с. 74].

Вивчення кількох визначень понять ризику дав нам можливість визначити основні моменти, які є постійними в ризиковій ситуації, такі як:

- непередбачений результат подій, які вирішує, який з можливих результатів здійснюється в практиці;
- присутність альтернативного рішення;
- відомі або передбачувані й очікувані результати;

– ймовірність утворення збитків або ж ймовірність отримання додаткової виручки.

Науковці з питань інвестування виділяють основні та другорядні види інвестиційних ризиків, проте, на мою думку, найбільш повний перелік представлено в дослідженні Пересади А.А., а саме:

1. Технологічні інвестиційні ризики, які пов'язані з технологічними аспектами здійснення проекту інвестицій, результативністю та міцністю роботи обладнання, рівня автономності, автоматизації головних ланок механізму, ступеня модернізації і т.д.

2. Інвестиційні ризики фінансової групи - обумовлюються невизначеністю у фінансовій сфері, яка пов'язана безпосередньо з результативністю управління, здійснення інноваційного бізнес-проекту. Серед головних прикладів можна перерахувати: вірне поєднання секторів і форм відтворення, антициклічний фінансовий менеджмент, збільшення конкурентоспроможності товару тощо.

3. Інвестиційні ризики політичної групи - більш ускладнені в аналізі, оцінці та управлінні. Пов'язані ці ризики з непередбачуваністю політичної ситуації в країні. При оцінці групи ризиків потрібно брати до уваги можливі зміни управління фінансової ситуації в країні, різні фінансові санкції та обмеження підприємництва, сепаратизм та інше.

4. Інвестиційні ризики соціальної групи - теж багато в чому складні і непередбачувані по відношенню до аналізу, оцінки та управління. Сюди ж зараховують різні страйки, які викликають соціальну напружену обстановку, утворення державою конкретних соціальних ролей окремим верствам населення, моральні та матеріальні конфлікти і розбіжності. Особливо важким для управління та оцінки є особистісний ризик. Це - граничний показник інвестиційного ризику, адже він пов'язаний з нереальністю управління, оцінки та аналізу діяльності окремо взятих особистостей, які пов'язані з результативністю і працездатністю інвестиційного бізнес-проекту.

5. Фінансова група ризиків - судячи з назви, включає складність управління, аналізу і оцінки подібної групи ризиків, що міститься у факторах непередбачуваності, які впливають на умови навколишнього середовища не лише в конкретних регіонах, а також і в країні в цілому. Крім цього, дані фактори впливають на реалізацію проектів, об'єктів інвестування. Для прикладу, можна перерахувати такі чинники, як забруднення навколишнього середовища, катастрофи екологічного характеру, різні екологічні програми, радіаційне благополуччя, які мають зазвичай соціальну базу.

6. У законодавчо-правовий групі інвестиційних ризиків мають місце несподіванки, які пов'язані зі зміною функціонуючого законодавства країни, недостатня повнота законодавчого базису, свідоме лобіювання, ігнорування інтересів певних верств населення і так далі [44, с. 129].

Не має потреби доводити, що вищенаведені ризики багато в чому знижують результативність інвестиційної діяльності. Таким чином, в процесі господарської діяльності підприємства підпадають під вплив галузевих, правових та інших внутрішніх і зовнішніх факторів. У зв'язку з цим виникають ризики, що впливають на фінансово-господарську діяльність підприємства, які можуть чинити негативний вплив на діяльність підприємства. Тому підприємствам слід здійснювати контроль за управлінням ризиками для того, щоб мінімізувати можливі несприятливі наслідки для фінансових результатів діяльності.

Таким чином, при обмеженому терміні реалізації проекту може мати місце негативне співвідношення між невизначеністю і вартістю опціону інвестування, що фактично призводить до перегляду основного результату теорії реальних опціонів.

1.3. Наукові підходи до оцінки ефективності інвестиційної діяльності підприємства

Зазначимо, що кожний інвестор, перш ніж здійснювати інвестування, здійснюють оцінку вартості компанії, в яку вкладаються інвестиції. Виділяють достатню кількість підходів до оцінки інвестиційної привабливості компанії, проте виокремимо наступні основні оцінки: ринкова, бухгалтерська та комбінована.

Ринковий підхід заснований на аналізі зовнішньої інформації про фірму, але при цьому він може бути застосований лише до компаній, що розмістили свої акції на ринку цінних паперів. Такий підхід зазвичай застосовується портфельними інвесторами для розрахунку повернення коштів на вкладений капітал. Бухгалтерський підхід аналізує внутрішню інформацію і використовує звичайні механізми оцінки аналізу діяльності компанії. Основні показники в цьому випадку - вартість чистих активів, чистий прибуток, грошові потоки компанії, економічна додана вартість і т.д. Одним з методів оцінки при такому підході може бути бухгалтерський аудит компанії, що дає повну картину її фінансового стану. Ще одним способом оцінки, широко застосовуваним банками, є дью-ділідженс (оцінка належної сумлінності), що дозволяє в комплексі оцінити фактичний стан компанії. Комбінований підхід поєднує в собі оцінку як зовнішніх, так і внутрішніх результатів, тому він максимально об'єктивний з точки зору надійності результатів оцінки [37, с. 34].

Дослідження, що проводяться в компаніях різних країн, показують зростання використання DCF-методів (discounted cash flows method) для оцінки ефективності інвестиційних проектів. Останні опитування в основних корпораціях Західної Європи, США, Австралії, Канади, Японії, Нової Зеландії, Південної Кореї показали, що для оцінки проектів найбільш часто використовуються наступні методи розрахунку:

- 1) періоду окупності (time of payback - PB або TPB);

- 2) облікової норми прибутковості (average rate of return - ARR);
- 3) чистого приведенного доходу (net present value - NPV);
- 4) внутрішньої норми рентабельності (internal rate of return - IRR) [21, с. 54].

Для аналізу ефективності інвестиційних проектів і різних видів грошових потоків в рамках фінансового аналізу, фінансової математики та фінансового менеджменту розроблені і широко використовуються різні показники, що дозволяють ранжувати проекти такого типу за певними критеріями. Вибір критерію обираються фінансовим менеджером, фінансовим директором або особами, які приймають рішення. При цьому наявні критерії (наприклад, NPV, IRR, PI і ін.) можуть по-різному ранжувати відповідні аналізовані проекти або грошові потоки за їх ефективністю на основі прийнятих в рамках цих критеріїв показників.

На думку Гнедова К.М., окрім вищенаведених методик та показників, кожен досвідчений фінансовий менеджер (аналітик) стосовно розрахунку та використання IRR-критерію повинен розуміти, що при використанні цього критерію, зокрема, в залежності від структури грошових потоків, відповідний показник внутрішньої норми рентабельності може бути неоднозначним. Іншими словами, в рамках аналізованого проекту можна отримувати різні (які відрізняються між собою) оцінки для показника ефективності проекту за цим критерієм для одного і того ж аналізованого проекту [29, с. 9].

Підтримуючи позицію автора, зазначимо, що вибір критерію при аналізі ефективності проектів (або їх грошових потоків) може стати серйозною проблемою для менеджера або особи, яка приймає рішення.

Для її вирішення Бродецька Н.Г. пропонує використовувати також методи багатокритеріальної оптимізації. У свою чергу, на думку автора, це буде стимулом для вдосконалення технологій оцінки ефективності конкретних проектів [24, с. 8].

Лушкін В.А. пропонує розрахунок місячної ставки дисконтування, виходячи з величини річної ставки, проводити за такою формулою:

$$d = \left(\sqrt[12]{1 + \frac{D}{100}} - 1 \right) \times 100\% \quad (1.1)$$

де d і D - місячна та річна ставки дисконтування [38, с. 13].

Найбільш часто при інвестиційних розрахунках ставка дисконтування визначається як середньозважена вартість капіталу компанії (weighted average cost of capital, WACC), яка враховує вартість власного (акціонерного) капіталу і вартість позикових коштів. При цьому наголошується, що це найбільш об'єктивний метод визначення ставки дисконтування.

Проте, на мою думку, запропонований Лушкіним В.А. підхід для розрахунку ставки дисконтування можуть використовувати не всі компанії. Цей підхід не застосовний по відношенню до компаній, які не є відкритим акціонерним товариством, отже, їх акціями не торгують на фондових ринках. Також автор зазначає, що середньозважена вартість капіталу компанії є загальною вартістю її власних і позикових коштів з урахуванням питомої ваги кожної зі складових.

Базова формула для визначення середньозваженої вартості капіталу компанії має наступний вигляд:

$$WACC = \frac{E}{V} \times R_E + \frac{D}{V} \times R_D \times (1 - T_C) \quad (1.2)$$

де WACC - середньозважена вартість капіталу компанії;

E / V - питома вага власного капіталу в загальному капіталі компанії;

R_E - ціна власного капіталу компанії;

D / V - питома вага позикового капіталу в загальному капіталі компанії;

R_D - ціна позикового капіталу компанії;

$(1 - T_C)$ - коригувальний множник, що враховує ставку податку на прибуток [38, с. 14].

Також зазначимо, що у практиці управління використовуються «експертні методи» визначення ставки дисконтування.

Необхідно відзначити, що потік грошових коштів інвестиційного проекту при використанні форми розрахунку NPV являє собою сукупність чистих операційних грошових потоків. Цей метод є найбільш поширеним при розрахунку чистого приведенного доходу.

Існують і інші альтернативні методи оцінки чистого приведенного доходу, які в українській літературі практично не розглядаються:

- а) метод витрат власного капіталу;
- б) метод скоригованої приведеної вартості;
- в) метод чистого грошового потоку для інвестора.

Розглянемо їх трохи докладніше.

1. Метод витрат власного капіталу (equity residual method). У разі застосування даного методу розрахунок показника чистого приведенного доходу заснований на грошових потоках, призначених виключно для виплати акціонерам.

2. Метод скоригованої приведеної вартості (adjusted present value, APV).

Цей метод розділяє показники чистого приведенного доходу інвестиційного проекту на дві складові:

- чисту поточну вартість (NPV), яку мав би інвестиційний проект в разі повного фінансування за рахунок власного капіталу;
- приведену вартість (PV) грошового потоку, пов'язану із зовнішнім фінансуванням.

Халіков М.А. зазначає, що розрахунок показника методом відкоригованої приведеної вартості здійснюється за формулою [44, с. 81]:

$$APV = \sum_{i=1}^T \frac{CF_t}{(1 + k_{ST})} + PV \quad (1.3)$$

де APV - відкоригована приведена вартість;

CF_t - чистий грошовий потік місяця t ;

PV - теперішня вартість грошового потоку, що відноситься до зовнішнього фінансування;

ksT - ціна капіталу компанії, що не використовує зовнішнього фінансування, ризик діяльності якої дорівнює ризику оцінюваного проекту;

t - порядковий номер кроку в розрахунковому періоді;

T - тривалість проекту (в місяцях).

На мою думку, хоча розглянуті методи оцінки враховують податкові пільги по заборгованості, проте методи чистого операційного грошового потоку і витрат власного капіталу мають тенденцію до однорідного розподілу податкових пільг по заборгованості по всіх інвестиційних проектах, в той час як метод відкоригованої приведеної вартості відносить ці пільги до конкретних проектів, які мають відношення до цих пільг.

Так, Загородня Н.Б. пропонує розрахунок майбутньої вартості проекту здійснювати за наступною формулою [49, с. 9]:

$$TV = \sum_{t=1}^T \frac{CF_t}{(1+R)^{T-t}} \quad (1.4)$$

де TV - майбутня вартість інвестиційного проекту;

CF_t - чистий грошовий потік місяця t ;

t - порядковий номер кроку в розрахунковому періоді;

R - норма рентабельності реінвестицій (місячна);

T - тривалість проекту (в місяцях).

Присутність ризику і невизначеності є обов'язковим компонентом підприємницької діяльності і виступає як фактор просування фінансової системи. Нинішня економіка в умовах ринку діє так, що регулярно змінюються умови фінансової діяльності, поведінка суб'єктів ринку, ринкова кон'юнктура. Слабка стійкість економіки країни має на увазі збільшення невизначеності

фінансової ситуації, а також, відповідно, і ризику як показника, що характеризує непередбачуваність.

Зазначимо, що разом з цим в економіці тривалий період проблематикою ризику нехтували в зв'язку з тим, що визначення ризику без використання особливого математичного апарату несе суб'єктивний характер, а конкретність одержуваних при цьому прогнозів мала. Однак ускладнення економічних процесів, глобалізація економічних відносин призводять до того, що розробка планів і прогнозів без урахування факторів ризику і невизначеності втрачає практичний сенс. Управління ризиком є успіхом інвестора, він більшою мірою залежить від роботи над ризиком.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

ПрАТ «Львівський холодокомбінат» - виробник морозива та заморожених напівфабрикатів, а також підприємство пропонує послуги щодо замороження й зберігання продуктів. Продукція компанії на ринку представлена під торговою маркою «Лімо». Юридична адреса підприємства: 79025 м. Львів, вул. Повітряна, 2.

Аналіз фінансових результатів діяльності досліджуваної компанії, проведений на основі інформації, викладеної в Додатках А-Ж, наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка фінансових результатів господарської діяльності ПрАТ
«Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр., тис. грн.

Показники	Роки			Відхилення			
				абсолютні		%	
	2017	2018	2019	2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3578033	5112352	5583124	1534319	470772	42,9	9,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1467686	2398495	2387764	930809	-10731	63,4	-0,4
Валовий прибуток	2110347	2713857	3195360	603510	481503	28,6	17,7
Інші операційні доходи	40204	7431	25581	-32773	18150	-81,5	244,2
Адміністративні витрати	316668	467233	511489	150565	44256	47,5	9,5
Витрати на збут	832050	1094302	1063197	262252	-31105	31,5	-2,8
Інші операційні витрати	192861	199785	265913	6924	66128	3,6	33,1
Фінансовий результат від операційної діяльності	808972	959968	1380342	150996	420374	18,7	43,8

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Дохід від участі в капіталі	1543	1350	3965	-193	2615	-12,5	193,7
Інші фінансові доходи	1696	3032	2364	1336	-668	78,8	-22,0
Інші доходи	0	0	523	0	523	0	100,0
Фінансові витрати	29048	50480	47681	21432	-2799	73,8	-5,5
Інші витрати	287884	83848	62924	-204036	-20924	-70,9	-25,0
Фінансовий результат до оподаткування	495279	830022	1276589	334743	446567	67,6	53,8
Витрати з податку на прибуток	89864	152821	241372	62957	88551	70,1	57,9
Чистий фінансовий результат	405415	677201	1035217	271786	358016	67,0	52,9

З таблиці бачимо, що чистий дохід від реалізації продукції підприємства зріс у 2018-2019 рр., а собівартість реалізованої продукції зменшилась у 2019 р. Величина валового прибутку у 2018-2019 рр. зросла, при цьому фінансовий результат від операційної діяльності, а також до оподаткування мав додатне значення, а у 2018-2019 рр. його величина зросла, що призвело до зростання величини чистого прибутку у 2018-2019 рр.

Досліджуючи майновий стан підприємства, побудуємо таблиці 2.2 та 2.3.

Таблиця 2.2

Аналіз активів ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр., тис. грн.

Показники	Роки			Відхилення			
	2017	2018	2019	абсолютні		%	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
1	2	3	4	5	6	7	8
АКТИВИ	3444341	4379362	5011917	935021	632555	27,1	14,4
1. Необоротні активи	1834304	2329865	2823826	495561	493961	27,0	21,2
Нематеріальні активи	36556	72278	46196	35722	-26082	97,7	-36,1
Незавершені капітальні інвестиції	619653	346133	431600	-273520	85467	-44,1	24,7
Основні засоби	1135633	1621953	1824053	486320	202100	42,8	12,5
Інвестиційна нерухомість	1015	935	1525	-80	590	-7,9	63,1
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	3195	2304	4622	-891	2318	-27,9	100,6
Інші фінансові інвестиції	0	0	493368	0	493368	0	100,0

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Довгострокова дебіторська заборгованість	2000	192	879	-1808	687	-90,4	357,8
Відстрочені податкові активи	36252	30165	21583	-6087	-8582	-16,8	-28,5
Гудвіл при консолідації	0	255905	0	255905	-255905	100,0	-100,0
2. Оборотні активи	1610037	2049497	2188091	439460	138594	27,3	6,8
Запаси	715024	879547	959094	164523	79547	23,0	9,0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	581240	942777	1057985	361537	115208	62,2	12,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
за виданими авансами	30949	38680	58410	7731	19730	25,0	51,0
з бюджетом	89877	44219	35914	-45658	-8305	-50,8	-18,8
з нарахованих доходів	0	0	14	0	14	0	100,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	9577	96234	7241	86657	-88993	904,8	-92,5
Поточні фінансові інвестиції	0	0	20472	0	20472	0	100,0
Гроші та їх еквіваленти	182549	44020	43363	-138529	-657	-75,9	-1,5
Витрати майбутніх періодів	0	2779	4910	2779	2131	100,0	76,7
Інші оборотні активи	821	1241	688	420	-553	51,2	-44,6

Як бачимо, активи підприємства зросли у 2018-2019 рр. Зростання активів підприємства було зумовлено збільшенням вартості необоротних та оборотних активів (у 2018-2019 рр.).

Зростання вартості необоротних активів було зумовлено збільшенням вартості нематеріальних активів (у 2018-2019 рр.), незавершених капітальних інвестицій (у 2018 р.), основних засобів (у 2018-2019 рр.), інвестиційної нерухомості (у 2018 р.), довгострокових фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств (у 2018 р.), інших фінансових інвестицій (у 2019 р.), довгострокової дебіторської заборгованості (у 2019 р.) та гудвіла при консолідації (у 2018 р.).

На збільшення величини оборотних активів позитивно вплинуло зростання вартості запасів (у 201-20196 рр.), дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги (у 2018-2019 рр.), дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами (у 2018-2019 рр.), з нарахованих доходів (у 2019 р.), а також іншої поточної дебіторської заборгованості (у 2018 р.),

поточних фінансових інвестицій (у 2019 р.), витрат майбутніх періодів (у 2018-2019 рр.) та інших оборотних активів (у 2018 р.).

В структурі активів найбільшу частку займали необоротні активи (рис. 2.1).

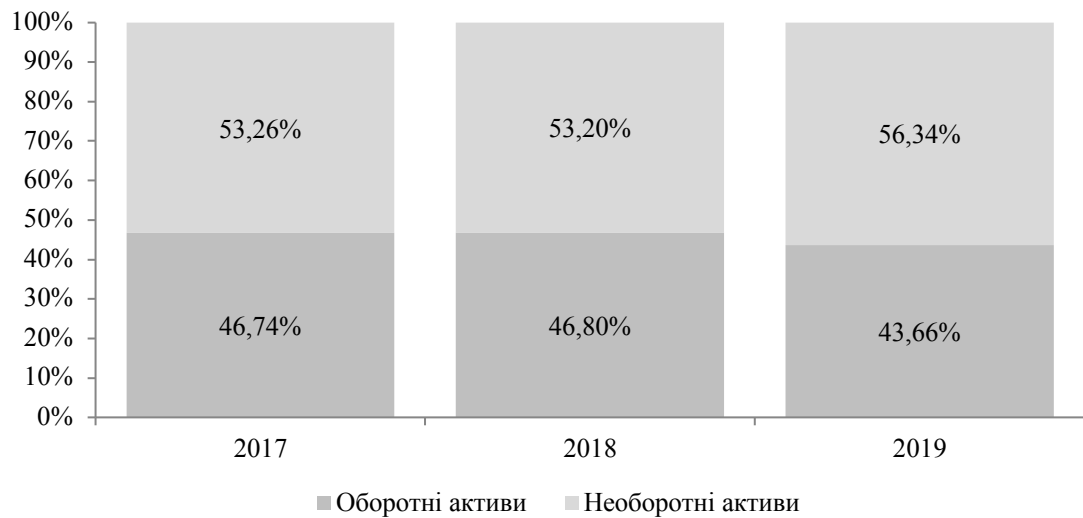

Рис. 2.1. Структура активів ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр., %

Також зазначимо, що у 2018 р. зросла частка оборотних активів підприємства (на 0,06 в.п.), проте у 2019 р. вона зменшилась на 3,14 в.п.

Таблиця 2.3

Аналіз пасивів ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр., тис. грн.

Показники	Роки			Відхилення			
	2017	2018	2019	абсолютні		%	
				2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
1	2	3	4	5	6	7	8
ПАСИВИ	3444341	4379362	5011917	935021	632555	27,1	14,4
1. Власний капітал	2130535	2583131	3769910	452596	1186779	21,2	45,9
Зареєстрований (пайовий) капітал	36366	36366	36366	0	0	0,0	0,0
Додатковий капітал	23967	28630	21284	4663	-7346	19,5	-25,7
Накопичені курсові різниці	2683	7346	9441	4663	2095	173,8	28,5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	2070560	2521487	3712260	450927	1190773	21,8	47,2
Вилучений капітал	0	3171	0	3171	-3171	100,0	-100,0
Неконтрольована частка	-358	-181	0	177	181	-49,4	-100,0
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	282694	372909	99321	90215	-273588	31,9	-73,4

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8
Пенсійні зобов'язання	20331	28566	91777	8235	63211	40,5	221,3
Довгострокові кредити банків	261278	248270	0	-13008	-248270	-5,0	-100,0
Інші довгострокові зобов'язання	970	96073	7544	95103	-88529	9804,4	-92,1
Цільове фінансування	115	0	0	-115	0	-100,0	0
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	1031112	1423322	1142686	392210	-280636	38,0	-19,7
Короткострокові кредити банків	443359	424032	325274	-19327	-98758	-4,4	-23,3
Поточна кредиторська заборгованість:							
за довгостроковими зобов'язаннями	161815	225820	159284	64005	-66536	39,6	-29,5
за товари, роботи, послуги	291015	518968	342446	227953	-176522	78,3	-34,0
за розрахунками з бюджетом	5607	46138	76717	40531	30579	722,9	66,3
за розрахунками зі страхування	805	4002	5540	3197	1538	397,1	38,4
за розрахунками з оплати праці	80428	157884	127575	77456	-30309	96,3	-19,2
за одержаними авансами	136	1824	671	1688	-1153	1241,2	-63,2
за розрахунками з учасниками	11442	518	736	-10924	218	-95,5	42,1
Поточні забезпечення	29746	34551	75321	4805	40770	16,2	118,0
Доходи майбутніх періодів	306	115	1006	-191	891	-62,4	774,8
Інші поточні зобов'язання	6453	9470	28116	3017	18646	46,8	196,9

Зростання пасивів було зумовлене збільшенням величини:

- власного капіталу (у 2018-2019 рр.);
- довгострокових зобов'язань і забезпечень (у 2018 р.);
- поточних зобов'язань і забезпечень (у 2018 р.).

В структурі пасивів найбільша частка належала власному капіталу (рис. 2.2).

Також можна стверджувати, що частка власного капіталу в структурі пасивів підприємства зросла у 2019 р., частка довгострокових зобов'язань і забезпечень - зросла у 2018 р., а поточних зобов'язань і забезпечень - також у 2018 р. зросла.

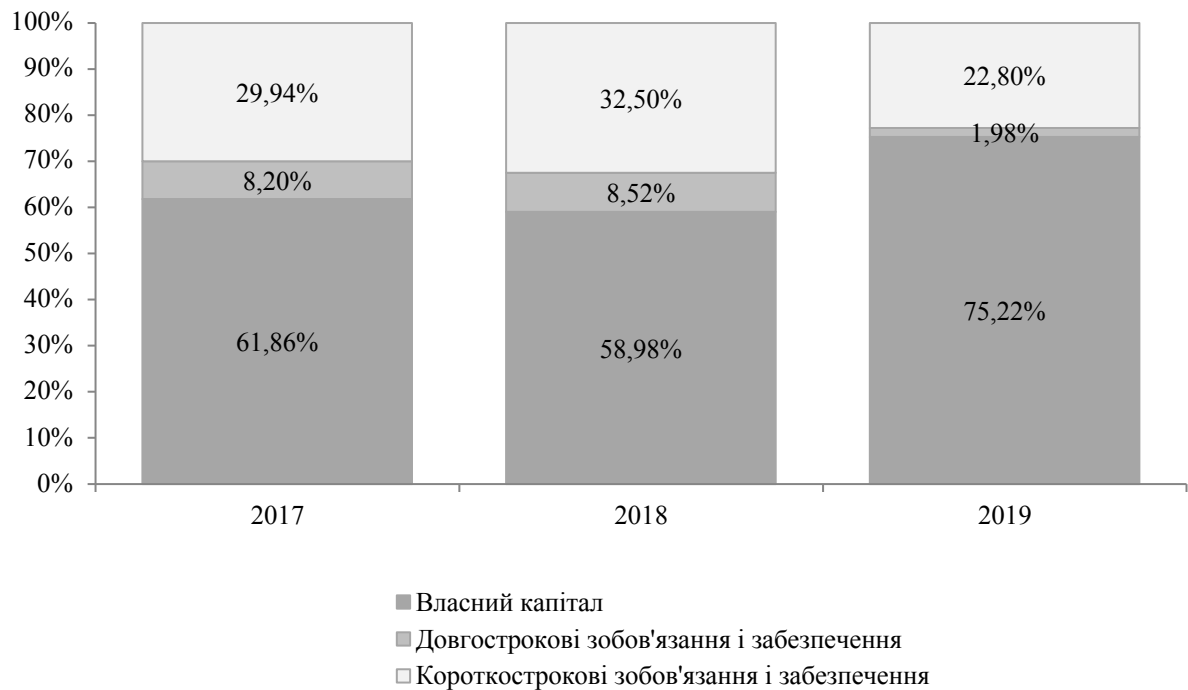

Рис. 2.2. Структура пасивів ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр., %

З метою оцінки фінансового стану підприємства та ефективності управління його фінансовими ресурсами здійснимо аналіз ділової активності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр. (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка показників ділової активності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр.

Показники	Роки			Абсолютні відхилення	
	2017	2018	2019	2018/ 2017	2019/ 2018
Коефіцієнт оборотності активів	1,16	1,31	1,19	0,15	-0,12
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	7,49	9,14	8,70	1,65	-0,44
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	5,48	5,58	4,89	0,1	-0,69
Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	66,65	65,45	74,58	-1,2	9,13
Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	48,75	39,94	41,94	-8,81	2
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	2,50	3,01	2,60	0,51	-0,41
Коефіцієнт оборотності основних засобів	2,03	2,31	2,03	0,28	-0,28
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,85	2,17	1,76	0,32	-0,41

Як бачимо, величина коефіцієнта оборотності активів зменшився у 2019 р. Динаміка коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості компанії свідчить про розширення чи зменшення величини комерційного кредиту, який наданий компанії, а зменшення його величини у 2019 р. означає зниження швидкості сплати заборгованості компанії, а також зростання величини закупівель в кредит. Величина коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості зменшилась у 2019 р., і це негативний момент, адже є свідченням зниження швидкості оплати заборгованості компанії. Негативним явищем є і зменшення величини коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості компанії у 2019 р.

Термін погашення кредиторської і дебіторської заборгованості зріс у 2019 р., а величина коефіцієнту оборотності основних засобів компанії зменшилась у 2019 р., що є свідченням зниження ефективності використання основних засобів компанії. Величина коефіцієнта оборотності власного капіталу також зменшилась у 2019 р., і це є підтвердженням зниження ефективності використання власного капіталу компанії.

Далі проаналізуємо показники рентабельності підприємства (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Аналіз рентабельності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр.

Показники	Роки			Абсолютні відхилення	
	2017	2018	2019	2018/ 2017	2019/ 2018
Коефіцієнт рентабельності активів	13,12	17,31	22,05	4,19	4,74
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	20,93	28,73	32,59	7,8	3,86
Коефіцієнт рентабельності діяльності	11,33	13,25	18,54	1,92	5,29
Коефіцієнт рентабельності продукції	27,62	28,23	43,36	0,61	15,13

Величина коефіцієнта рентабельності активів компанії у 2018-2019 рр. зросла, оскільки зріс рівень прибутку, який формується усіма активами, що перебувають в її використанні у відповідності із балансом. Зростання у 2018-

2019 рр. величини коефіцієнту рентабельності власного капіталу - наслідок зростання рівня прибутковості власного капіталу компанії, а коефіцієнту рентабельності діяльності – свідчення зростання ефективності усієї господарської діяльності компанії. Зростання у 2018-2019 рр. коефіцієнту рентабельності продукції компанії свідчить про зростання ефективності реалізації її продукції.

В таблиці 2.6 наведемо результати аналізу показників ліквідності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр.

Таблиця 2.6

Аналіз ліквідності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр.

Показники	Роки			Абсолютні відхилення	
	2017	2018	2019	2018/ 2017	2019/ 2018
Коефіцієнт покриття	1,56	1,44	1,91	-0,12	0,47
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,87	0,82	1,08	-0,05	0,26
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,18	0,03	0,06	-0,15	0,03
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	578925	626175	1045405	47250	419230

Отже, коефіцієнт покриття був більше за одиницю у 2017-2019 рр., проте його величина зменшилась у 2018 р., отже, відбулось зниження здатності компанії забезпечувати власні короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних коштів компанії.

Коефіцієнт швидкої ліквідності протягом досліджуваного періоду був більше рекомендованої величини (0,6-0,8), проте його величина зменшилась у 2018 р., тому зазначимо, що платіжні можливості компанії з погашення власних поточних зобов'язань при умові вчасного проведення усіх розрахунків із дебіторами зменшились.

Величина коефіцієнта абсолютної ліквідності дає змогу визначати частину короткострокових зобов'язань компанії, які вона зможе найближчим часом погасити без очікування сплати дебіторської заборгованості та

реалізації інших активів. Цей показник був більше порогової величини (0), проте у 2018 р. зменшився.

Величина чистого оборотного капіталу компанії у 2018-2019 рр. збільшилась, адже зменшилась різниця між оборотними активами компанії та її короткостроковими зобов'язаннями.

В таблиці 2.7 проаналізуємо показники платоспроможності підприємства.

Таблиця 2.7

Аналіз платоспроможності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр.

Показники	Роки			Абсолютні відхилення	
	2017	2018	2019	2018/ 2017	2019/ 2018
Коефіцієнт платоспроможності	0,62	0,59	0,75	-0,03	0,16
Коефіцієнт фінансування	0,62	0,70	0,33	0,08	-0,37
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,36	0,31	0,48	-0,05	0,17
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,27	0,24	0,28	-0,03	0,04

Величина коефіцієнта платоспроможності була більша за критичне значення (0,5), а зростання його величини у 2019 р. - наслідок збільшення частини короткотермінових фінансових зобов'язань підприємства, що може бути ним сплачена за рахунок найбільш ліквідних активів (тобто грошей і їх еквівалентів), тобто зростання можливостей компанії негайно погашати свою короткотермінову кредиторську заборгованість. Величина коефіцієнта фінансування була меншою максимально рекомендованої величини (1), а у 2019 р. він зменшився, і це є свідченням збільшення залежності компанії від наявних зовнішніх джерел фінансування діяльності компанії.

Коефіцієнт забезпечення компанії власними оборотними засобами був більшим мінімальної порогової величини (0,1), а структура співвідношення власних оборотних коштів та загальної величини оборотних коштів компанії - задовільна. Коефіцієнт маневреності власного капіталу компанії більший

критичної величини (0), але його зменшення у 2018 р. є свідченням зниження можливостей компанії до підтримування рівня власного оборотного капіталу та поповнення оборотних коштів при потребі за рахунок власних джерел компанії.

Таким чином, зроблено висновок, що фінансовий стан компанії був стійким протягом досліджуваного періоду.

У таблиці 2.8 наведено аналіз показників майнового стану підприємства.

Таблиця 2.8

Аналіз майнового стану ПрАТ «Львівський холодокомбінат» у 2017-2019 рр.

Показники	Роки			Абсолютні відхилення	
	2017	2018	2019	2018/ 2017	2019/ 2018
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,40	0,36	0,38	-0,04	0,02
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,13	0,26	0,15	0,13	-0,11

Отже, зростання величини коефіцієнта зносу основних засобів у 2019 р. є негативним, що свідчить про зростання темпів їх зносу, що підтверджує зменшення величини коефіцієнта оновлення основних засобів у 2019 р.

2.2. Дослідження інвестиційної діяльності підприємства

Аналізуючи інвестиційну діяльність ПрАТ «Львівський холодокомбінат», зазначимо, що лише у 2017 р. підприємство отримало можливість інвестувати власні кошти у модернізацію обладнання підприємства.

Досліджуючи інноваційну діяльність ПрАТ «Львівський холодокомбінат», виокремимо наступні групи інновацій, впроваджених на підприємстві у 2017 р., які потребували значних інвестицій власних фінансових ресурсів компанії:

1. Технічні (вдосконалення матеріально-технічної бази, впровадження нового обладнання, автоматизація та комп'ютеризація).

2. Економічні (впровадження нових методів планування, методів обліку витрат на підприємстві).

3. Управлінські (застосування нових методів управління персоналом).

Проаналізуємо технічні інновації досліджуваного підприємства. У 2017 р. у ПрАТ «Львівський холодокомбінат» було модернізоване обладнання для виробництва вафельних стаканчиків, а саме – придбано комплекс для подрібнення висівок продуктивністю 11 т/добу, який включає в себе основні вузли: завантажувальний бункер, норію ковшову, шеретувальну машину.

Зазначимо, що ПрАТ «Львівський холодокомбінат» придбало нове обладнання тому, що наявна лінія з виробництва часто підлягає поточним та капітальним ремонтам, а також має високий відсоток втрати продукції при виробництві.

Економічні інноваційні процеси на підприємстві також відбувались у 2017 р. Проаналізуємо їх.

Підприємством було введено в дію збалансовану систему показників, впровадженням якої та адаптацією її до специфічних умов господарської діяльності досліджуваного підприємства займалися працівники сторонньої компанії. Balanced Scorecard, або ЗСП - це концепція перенесення і декомпозиції стратегічних цілей для планування операційної діяльності та контроль їх досягнення. Призначення методу - представити керівництву організації найбільш важливу інформацію про її стан в максимально структурованій формі, у вигляді чотирьох різних систем показників. Дана інформація повинна відображати всі сторони діяльності організації.

Управлінські інновації ПрАТ «Львівський холодокомбінат» було направлено на удосконалення управлінської діяльності на підприємстві та підвищення ефективності управлінської праці. Також було запроваджено нові методи навчання на підприємстві.

Необхідно зауважити, що з метою удосконалення оперативного та стратегічного планування ПрАТ «Львівський холодокомбінат» було удосконалено систему управління підприємством.

Отже, стратегія удосконалення системи управління була зосереджена на:

- цілях розвитку і порядку удосконалення комплексної системи управління підприємством і його складовими частинами для забезпечення ефективних рішень і взаємного погодження інформаційних потоків і процесів прийняття рішень, а також організаційних, кадрових і технічних рішень;
- впровадженні сучасних засобів і методів керування в межах вибраної комплексної концепції системи керування (інтегроване керування автоматизованим процесом виробництва);
- удосконаленні організаційних структур керування підприємством головним чином шляхом використання сучасних гнучких форм (адаптивні, програмно-цільові та інші структури);
- покращенні інформаційної системи для керування підприємством з метою покращення якості інформаційного масиву і розширення можливостей його швидкого використання;
- використанні засобів автоматизації і обчислювальної техніки для вдосконалення техніко-економічного рівня і якості виробництва (роботизація, гнучкі виробничі ділянки);
- використанні світового досвіду, а також співпраця всередині країни з іноземними партнерами для забезпечення необхідного рівня якості розвитку системи управління на підприємстві.

Зазначимо, що ПрАТ «Львівський холодокомбінат» основою підвищення ефективності управління ставить саме удосконалення професіоналізму управлінського персоналу. Планомірне та обґрунтоване підвищення кваліфікації управлінського персоналу ПрАТ «Львівський холодокомбінат» дозволило приймати найбільш прийнятні для підприємства рішення, здійснювати ефективне планування його діяльності.

За рахунок удосконалення кваліфікації управлінського персоналу ПрАТ «Львівський холодокомбінат» планувало:

- оптимізувати чисельність адміністративного персоналу;

- зменшити витрати на навчання персоналу;
- зменшити витрати на оплату праці;
- підвищити продуктивність праці управлінців.

Проведене удосконалення системи формування управлінського потенціалу ПрАТ «Львівський холодокомбінат» забезпечило підприємству підвищення продуктивності праці працівників та зростання прибутку.

Оскільки ПрАТ «Львівський холодокомбінат» вже запровадило систему навчання працівників, підприємство у 2018 р. почало використовувати інноваційні методи навчання працівників, а саме – коучинг для управлінського персоналу, який останнім часом набуває все більшого розповсюдження.

Існує багато визначень коучингу, з них найбільш відоме наступне: коучинг – це новий стиль управління людськими ресурсами, технології якого сприяють мобілізації внутрішніх можливостей і потенціалу працівників, постійному вдосконаленню професіоналізму та кваліфікації працівників. Ефективний коуч, на мою думку, допомагає іншим людям реалізовувати свій потенціал, який вони вже мають, проте, можливо, ще не проявили. Отже, коучинг – це наука та мистецтво сприяти саморозкриттю людини чи організації. Коучинг працює як інтерактивний процес підтримки окремих людей і організацій, який полягає в тому, щоб сприяти максимальному розкриттю їхнього потенціалу. Також, не зважаючи на те, що коучинг є досить новою концепцією, можна відстежити еволюцію самого поняття коучингу.

Для впровадження коучингу управлінського персоналу ПрАТ «Львівський холодокомбінат» здійснило наступні кроки:

- заключило угоду на навчання менеджерів з персоналу та начальника відділу кадрів (з навчальним центром «Фахівець»);
- провело навчання працівників;
- провело атестацію працівників та визначити рівень оволодіння ними основних прийомів коучингу;
- запровадило коучинг;

- постійно здійснює аналіз отриманих результатів.

Отже, цілями підприємства були наступні:

- підвищення продуктивності праці персоналу завдяки застосуванню коучингу;

- збільшення прибутків на 5%;
- збільшення частки ринку на 5%.

Стратегічний план передбачав:

- укладання договору навчання персоналу;
- навчальний процес;
- атестація працівників;
- запровадження коучингу.

Оскільки впровадження коучингу не вимагало від підприємства ніяких змін організаційної структури (навчання та контроль здійснювались працівниками сторонньої організації), не було внесено ніяких змін до організаційної структури підприємства. Обов'язки коучингу було покладено на кадрового працівника за суміщенням.

Оскільки передбачалося, що запровадження коучингу дозволить підприємству збільшити продуктивність праці персоналу, зауважимо, що в майбутньому підприємству все-таки необхідно буде вдосконалити свою організаційну структуру шляхом оптимізації.

Для впровадження коучингу ПрАТ «Львівський холодокомбінат» використовувало власні фінансові ресурси.

Вартість послуг наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Вартість впровадження коучингу

№ з/п	Показники	Вартість, тис. грн./рік
1	Витрати на навчання персоналу	25
2	Витрати на атестацію працівників	5
3	Розробка проекту впровадження коучингу	4
4	Доплата кадровому працівнику, який буде здійснювати запровадження коучингу, за суміщення посад	12
Разом		46

Варто зазначити, що даний проект не вимагав великих фінансових витрат, тому підприємство, зважаючи на достатність фінансових ресурсів, впровадив коучинг за рахунок власного чистого прибутку.

2.3. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Центральним питанням конкурентоспроможності ПрАТ «Львівський холодокомбінат» є завоювання та утримання значних конкурентних переваг за рахунок впровадження інновацій. В цей момент конкурентної боротьби на перше місце виходять підприємства, які вміють вірно ідентифікувати свої стратегії та мобілізувати всі існуючі ресурси для досягнення поставлених стратегічних цілей. На рис. 2.3 наведено модель системи стратегічного управління ПрАТ «Львівський холодокомбінат».

Рис. 2.3. Модель системи стратегічного управління ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Мета розробки стратегії розвитку ПрАТ «Львівський холодокомбінат» - виявлення основних напрямів ефективного його функціонування завдяки максимальній реалізації наявного науково-технічного потенціалу разом із внутрішньовиробничими резервами та зовнішнім навколишнім середовищем.

Так, система стратегічного управління ПрАТ «Львівський холодокомбінат» заснована на системному управлінському підході та покликана активізувати позитивний досвід управлінських процесів і забезпечити можливість цілеспрямованого розвитку, що відповідає потребам і очікуванням підприємства відповідно до принципів, умов, цілей, завдань і функцій формування такої системи.

Зазначимо, що стратегія інноваційного розвитку ПрАТ «Львівський холодокомбінат» розробляється для досягнення наступних цілей (рис. 2.4):

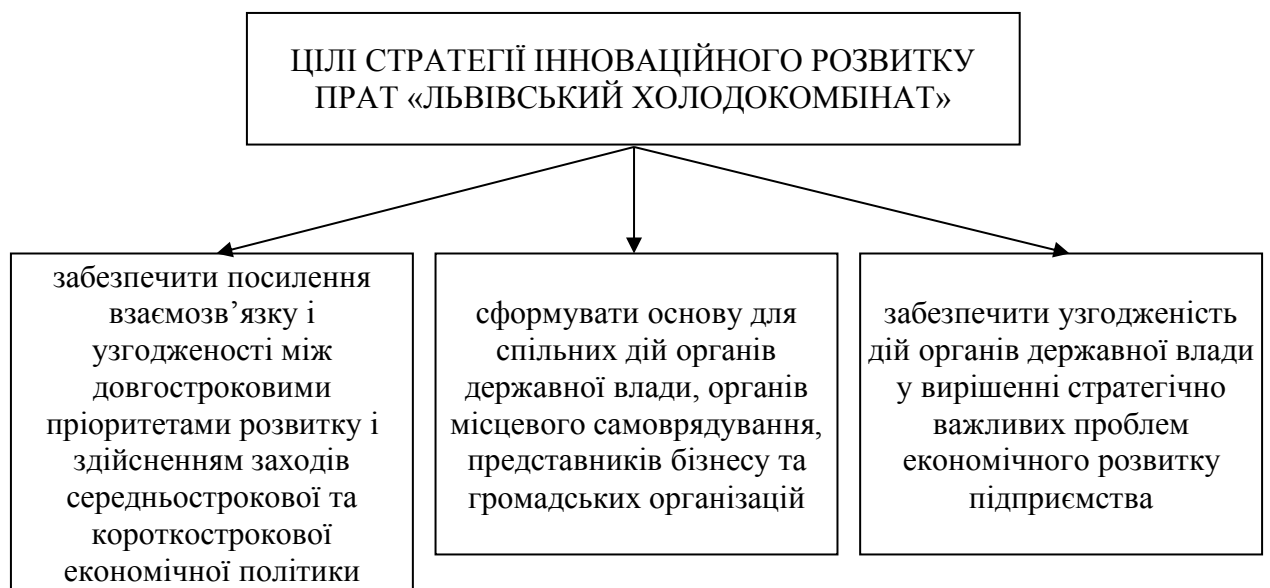

Рис. 2.4. Цілі стратегії інноваційного розвитку ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Витрати на придбання нового обладнання, а також ефективність його придбання подано в таблиці 2.10.

Таким чином, в результаті модернізації наявного обладнання підприємство повернуло вкладені кошти на 2 рік реалізації інвестиційного

проекту, адже 1 рік не приніс значного ефекту. Також негативним є зменшення темпів зростання чистого прибутку у 2019 р.

Таблиця 2.10

Ефективність впровадження нового обладнання ПрАТ «Львівський холодокомбінат» та ефект від його використання, тис. грн.

Показники	Роки				Відхилення					
	2016	2017	2018	2019	абсолютне			темپ приросту, %		
					2017/ 2016	2018/ 2017	2019/ 2018	2017/ 2016	2018/ 2017	2019/ 2018
Витрати на придбання обладнання	-	819	-	-	819	-	-	100,0	-	-
Чистий дохід від реалізації продукції	4612715	3578033	5112352	5583124	-1034682	1534319	470772	-22,4	42,9	9,2
Собівартість реалізованої продукції, грн.	2066853	1467686	2398495	2387764	-599167	930809	-10731	-29,0	63,4	-0,4
Валовий прибуток	2545862	2110347	2713857	3195360	-435515	603510	481503	-17,1	28,6	17,7
Чистий прибуток	676383	405415	677201	1035217	-270968	271786	358016	-40,1	67,0	52,9

Витрати та ефективність впровадження підприємством ЗСП подано в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Витрати на адаптацію та впровадження ЗСП у ПрАТ «Львівський холодокомбінат» та ефект від її використання, тис. грн.

Показники	Роки		Відхилення	
	2016	2017	абсолютне	темپ приросту, %
Витрати на адаптацію та впровадження ЗСП	-	54	54	100,0
Витрати на оплату праці працівників відділу планування	782	670	-112	-14,3
Частка помилок у веденні бухгалтерського обліку	9,1%	6,0%	-3,1%	x

Як бачимо, ефективність використання ЗСП на підприємстві доведена – економія фонду оплати праці склала 112 тис. грн., а кількість помилок у веденні бух обліку значно зменшилась.

Для оцінки економічної ефективності впровадження коучингу на досліджуваному підприємстві порівняємо витрати підприємства з плановими показниками його доходів (таблиця 2.12).

Таблиця 2.12

Оцінка економічної ефективності впровадження коучингу ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Показники	2016	2017
Частка ринку, %	17	22
Витрати, тис. грн.	-	46
Витрати на навчання персоналу відділів збуту, маркетингу та логістики, тис. грн.	576	513
Економічний ефект, тис. грн.	-	63

Отже, в результаті впровадження коучингу ПрАТ «Львівський холодокомбінат» змогло збільшити частку ринку на 5% та отримати чистий прибуток в розмірі 63 тис. грн. Як бачимо з розрахунків, даний проект є економічно ефективним. Результати розрахунків показали, що навіть в першому (2017) році підприємство отримало додатковий чистий прибуток.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ЛЬВІВСЬКИЙ ХОЛОДОКОМБІНАТ»

3.1. Розробка інвестиційного проекту

На мою думку, компанії варто збільшити обсяги продажів морозива, що обумовлено наступним:

- високий попит на морозиво, особливо українського виробництва;
- сприятливі умови ведення бізнесу.
- ПрАТ «Львівський холодокомбінат», на мою думку, необхідно збільшити сегмент морозива з наповнювачем, рожок та ескімо, оскільки саме ці сегменти ринку морозива є найбільшими, а попит на таку продукцію завжди є високим. При цьому варто зазначити, що морозиву з начинкою віддає перевагу 20,5% споживачів цього виду продукції.

Також здійснимо вибір цільового сегменту морозива та обґрунтуємо цей вибір (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Вибір сегменту ринку морозива для ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Критерії вибору	Обраний сегмент	Обґрунтування
1	2	3
Вибір критерію сегментування	За видом продукції (сегмент морозива з наповнювачем, рожок та ескімо)	Ці три сегменти є найбільшими на досліджуваному ринку
Виділення груп споживачів	Споживачами є особи жіночої та чоловічої статі, різних вікових груп та з різними рівнями доходів (переважно – з низьким та середнім)	Продукція підприємства розрахована переважно на жіночу аудиторію, проте частину продукції також купують чоловіки. Вікових обмежень немає, оскільки і дитяча, і доросла аудиторія споживає даний вид продукції, проте в структурі продажів переважають діти та споживачі молодшого віку
Визначення розміру сегмента	Частка сегменту морозива з наповнювачем, рожок та ескімо досліджуваного ринку складає близько 45% ринку морозива	

Продовження табл. 3.1

1	2	3
Прогноз можливої частки ринку	30%	Частка досліджуваного підприємства запланована на рівні 30% із подальшим її зростанням до 40% (протягом 3 років)
Дослідження балансу «можливість фірми – вимоги сегмента»	Згідно вимог обраного сегменту, підприємство необхідне поставляти продукцію, якість якої відповідає вимогам ЄС щодо даних видів продукції	Підприємство, в контексті євроінтеграційних процесів в Україні, ще у 2013 р. розпочало роботу щодо адаптації якості продукції європейським вимогам
Оцінка ефективності сегмента	Обраний сегмент на ринку є найбільшим	Попит на морозиво є високим, середня норма рентабельності – в межах 35%, що є високим показником. Проте досліджуване підприємство, лише плануючи вихід на ринок, планує норму рентабельності 25%

Докладніше асортимент продукції, реалізація якої повинна бути збільшена, подано в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Асортимент продукції ПрАТ «Львівський холодокомбінат», виробництво якої буде збільшено

Види продукції	Асортимент
Морозиво з наповнювачем у вафельному стаканчику	З карамеллю солодкою
	З шоколадом
	З карамеллю солоною
	З вишневим наповнювачем
	З абрикосовим наповнювачем
	З полуничним джемом
	З родзинками
	З чорносливом
	З горіховим наповнювачем
Рожок вафельний	З абрикосовим джемом та шоколадом
	З персиковим джемом та шоколадом
	З йогуртом та білим шоколадом
	Білий у шоколаді
	Річвел шоколад
Ескімо	На паличці
	У вафельному стаканчику
	У пластиковому відрі

Варто зазначити, що більша частина споживачів морозива відноситься до вікової категорії – до 18 років (27,9%), з них – 67% - жінки, 33% - чоловіки. Основними споживачами морозива є особи з високим рівнем доходів (близько 43,2% всіх споживачів). При цьому, частота покупки продукції прямо залежить від рівня доходів – споживачі купують морозиво 3 рази на тиждень (47,9%), проте є респонденти, що купують його 3-6 разів на тиждень (33,1%) та більше 6 разів на тиждень (19,0%). Продукція підприємства буде спрямована для споживання усіма групами споживачів як за статтю, так і за віком.

Протягом 3 років підприємство планує збільшити частку ринку до 40%, оскільки обраний сегмент є потенційно ефективним для функціонування на ньому та прибутковим. Варто зазначити, що досліджуване підприємство має власне виробництво, яке покликане забезпечити потреби українського ринку у морозиві. ПрАТ «Львівський холодокомбінат» володіє необхідними потужностями для виробництва наповнювача (морозива), проте, оскільки мною було обрано сегмент морозива з наповнювачем (у вафельному стаканчику), рожок (вафельний з наповнювачем) та ескімо (у т.ч. – у вафельному стаканчику), зазначимо, що для виробництва вафельних стаканчиків та ріжків підприємство використовує застаріле обладнання, яке характеризується наступними недоліками:

- часто трапляються поломки обладнання, що призводить до затримки виконання замовлень на поставку морозива;
- має місце значне зростання витрат сировини на виробництва вафельних стаканчиків та ріжків у зв'язку із тим, що обладнання застаріле.

Загалом обсяги виробництва морозива у вафельних стаканчиках та ріжках незначні, найбільше підприємство виробляє та реалізує ескімо на паличці та морозиво у великих упаковках (0,5 та 1 кг) та пластикових відерцях. Оскільки сегмент морозива у вафельних стаканчиках та ріжки є більш привабливим для підприємства, пропоную значно збільшити обсяги виробництва саме цих видів морозива, проте наявне для виробництва

вафельних стаканчиків та ріжків обладнання не здатне забезпечити необхідний обсяг виробництва. Тому я пропоную замінити тістоподільник, тістоокруглювач та додатково встановити шафу попереднього вистоювання.

Існуючий тістоподільник А2-ХТН пропоную замінити на більш сучасний тістоподільник «Восход ТД-5», який призначений для розподілу тіста на заготовки однакової маси. Він забезпечує високу точність ділення тіста та видає тістові заготовки з однаковими інтервалами. Технічні характеристики тістоподільника «Восход ТД-5» представлені у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Технічні характеристики тістоподільника «Восход ТД-5»

Показник	Значення
Продуктивність, шт. / год (шт. / хв.)	1620-3780 (27-63)
Кількість заготовок за один робочий хід, шт.	3
Маса тістових заготовок, кг	0.15-1.0
Похибка ділення, % не більше:	
- Маса тестової заготовки до 0,2 кг	±3
- Маса тестової заготовки більше 0,2 кг	±2
Місткість завантажувального бункера, кг тіста	250
Напруга живлення, В	3NPE~220/380
Номінальна споживана потужність, кВт	3,5
Габаритні розміри, мм, не більше:	
довжина	1746
ширина з транспортером	2335
висота	1869
Маса, кг	1450

Головними перевагами даного обладнання є незначна похибка ділення тістової заготовки, також менша номінальна споживана потужність в порівнянні з існуючим обладнанням. Крім того, економічність, безпека, зручність і надійність в експлуатації даного тістоподільника забезпечуються наступними чинниками:

- стабільною невисокою витратою рослинного масла протягом усього терміну експлуатації (500 мл на годину) за рахунок автоматичного змащування головного поршня, ножа, корпусів мірної камери і мірних поршнів з подачею дозованого об'єму масла в кожную точку;

- системою блокувань, що забезпечує безпеку персоналу при роботі;

- наявністю двох вивантажувальних транспортерів з індивідуальними регульованими приводами і скидаючого ножа для стабільного інтервалу видачі тестових заготовок;
- швидкого демонтажу ножа і поршнів для санітарної обробки без застосування спеціального інструменту;
- бункером, що відкидається для зручності чищення;
- наявністю колісних опор, що дозволяють переміщати тістоподільник по виробничому приміщенню;
- виготовленням деталей подільного механізму, які контактують із тістом, з нержавіючого чавуну, що володіє підвищеною зносостійкістю.

Існуючий тістоокруглювач А2-ХПО пропоную замінити на тістоокруглювач «Восход-ТО-4», який призначений для створення однорідної структури, часткового видалення діоксиду вуглецю, згладжування поверхневих пор та надання тістовим заготовкам різної вологості необхідної форми. Його технічні характеристики представлені у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Технічні характеристики тістоокруглювача «Восход-ТО-4»

Показник	Значення
Продуктивність, шт / год (шт /хв), не більше	3000 (50)
Маса тестових заготовок, кг	0.05-1.5
Вологість тестових заготовок,%,	40-44
Номінальна споживана потужність, кВт	2.85
Номінальна напруга, В	3NPE~380
Частота обертання конуса, об / хв	40-60
Габаритні розміри, мм	1153x1118x1625
Маса, кг	400

Перевагами даного обладнання є:

- швидкість перенастроювання тістоокруглювача для роботи із заготовками різної маси за рахунок механізму центрального регулювання жолобу;

- можливість установки тістоокруглювача в двох положеннях щодо подаючого пристрою: завантаження з боку панелі управління або з боку, протилежного від лотка;
- збільшення шляху тестової заготовки до 4.0 м;
- обдув тістових заготовок під час округлення підігрітим, не підігріти повітрям, можливість відключення обдування;
- робочі поверхні конуса, жолобів і подає лотка покриті фоторопластовим антиадезійним покриттям;
- виключення «відщипування» шматочків від тестової заготовки за рахунок накладок, які виготовлені з сучасного полімерного матеріалу;
- наявність колісних опор, що дозволяють переміщати тістоокруглювач по виробничому приміщенню;
- стіл з огорожею для збору борошняного пилу;
- борошнопосипач з можливістю регулювання витрат борошна.

Крім того, за рахунок встановлення даного тістоокруглювача майже повністю ліквідуються витрати борошна на оброблення (до 0,05%) за рахунок застосування сучасних полімерних матеріалів у поєднанні з обдуванням теплим повітрям.

Додатково пропоную встановити шафу попереднього вистоювання «Бриз плюс» для механізації процесу попереднього вистоювання тістових заготовок для виготовлення вафельних стаканчиків та ріжків безпосередньо після їх формування, перед операцією остаточного випікання. Технічні характеристики шафи попереднього вистоювання «Бриз плюс» наведені у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Технічні характеристики шафи попереднього вистоювання «Бриз плюс»

Показник	Значення
Продуктивність, шт. / хв.	10-40
Місткість, шт.	210
Час вистоювання, хв.	1,05-21
Маса тестових заготовок, кг, не більше	0,1-0,8
Номінальна споживана потужність, кВт	1,25
Номінальна напруга, В	3NPE~380
Габаритні розміри, мм	1982x1810x2552
Маса, кг	650

Під час попереднього вистоювання після механічного впливу на тісто в процесі розподілу і округлення заготовки перебувають у стані спокою, при цьому частково відновлюється структура каркасу клейковини тіста, поліпшується структура поверхні тістових заготовок. Головними перевагами шафи попереднього вистоювання «Бриз плюс» є поліпшення структури і характеру пористості вафельних стаканчиків та ріжків, а також збільшення обсягу готових виробів. Таким чином, встановлений тістоподільник «Восход ТД-5», тістоокруглювач «Восход-ТО-4» та шафи попереднього вистоювання «Бриз плюс» на першій лінії дозволить покращити якість вафельних стаканчиків та ріжків, що виробляються, збільшать вихід готової продукції, зменшить технологічні втрати борошна (борошняний пил).

З метою розрахунку вартості цього проекту розрахуємо витрати на купівлю нового обладнання, які включають в себе вартість обладнання, транспортні, складські витрати, вартість монтажних робіт. Вартість придбання нового обладнання для виробництва вафельних стаканчиків та ріжків наведено у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Вартість придбання нового обладнання для виробництва вафельних
стаканчиків та ріжків

Назви обладнання	Ціна за одиницю обладнан- ня без ПДВ, тис. грн	К-ть	Загальна ціна, тис. грн	Витрати, тис. грн			Первісна вартість придбаного обладнання, тис. грн
				транспортні витрати	складські витрати	демонтаж та монтаж	
Тістоподільник «Восход ТД-5»	320,8	1	320,8	10,1	2,5	16,2	349,6
Тістоокруглювач «Восход-ТО-4»	202,1	1	202,1	5,4	1,4	8,7	217,5
Шафа попереднього вистоювання «Бриз плюс»	213,5	1	213,5	7,7	1,9	12,3	235,4
Всього	736,4	3	736,4	23,2	5,8	37,1	802,5

При здійсненні реконструкції, що передбачає заміну старого обладнання, встановлюється величина вартості робіт, пов'язаних з демонтажем та ліквідацією застарілого обладнання (таблиця 3.7).

Таблиця 3.7

Розрахунок суми витрат на демонтаж обладнання, що здається в брут

Назва	К-ть	Вага 1 обладнан- ня, т	Вартість, тис. грн		Витрати на здійснення демонтажу, тис. грн	Загальна вартість, тис. грн	
			Перв.	Залишк.		1 т	усього
Тістоокруглювач А2-ХПО	1	0,4	24,4	1,6	0,81	4	1,6
Тістоподільник А2-ХТН	1	0,72	38,2	2,01	1,47	4	2,88
Разом	2	1,12	62,6	3,61	2,28	4	4,48

Також необхідно розрахувати загальну величину початкових інвестицій на придбання та впровадження нового обладнання.

$$K_{\text{заг.}} (\text{III}) = K_{\text{нов}} + Д - В_{\text{бр.}} + В_{\text{зал}} \quad (3.1)$$

де:

$K_{\text{заг.}} \text{ (III)}$ – загальна величина капітальних витрат (початкових інвестицій), тис. грн;

$K_{\text{нов}}$ – витрати на придбання нового обладнання, тис. грн

D – витрати на здійснення демонтажу обладнання, тис. грн

V_6 – вартість обладнання, яке буде реалізоване після демонтажу, тис. грн

$V_{\text{зал}}$ – залишкова вартість.

$$K_{\text{заг.}} \text{ (III)} = 802,5 + 2,28 - 4,48 + 1,62 = 801,92 \text{ тис. грн.}$$

Для отримання коштів на модернізацію обладнання не потрібно буде залучати іноземні інвестиції, адже, як було зазначено, підприємство щороку отримує чистий прибуток, і на кінець 2019 р. величина нерозподіленого прибутку складала 3712260 тис. грн.

За рахунок впровадження нового обладнання підприємство зможе не лише збільшити якість продукції, але й зменшити втрати сировини та зменшити витрати на виробництво вафельних стаканчиків та ріжків. Також зауважимо, що ПрАТ «Львівський холодокомбінат» здійснює роботу з підготовки підприємства до сертифікації, яке планується закінчити до 2020 року. Однією з умов експорту продукції є відповідність продукції встановленим вимогам, тому встановлення нового обладнання є не лише ефективним, але й необхідним. В наступному розділі буде проведено обґрунтування ефективності впровадження цього інвестиційного проекту з метою збільшення виробництва морозива у вафельних стаканчиках та ріжків та їх реалізації на ринку.

3.2. Оцінка економічної ефективності проекту

З метою оцінки ефективності впровадження нового обладнання необхідно розрахувати зміну витрат у результаті модернізації. Рецептuru вафельних стаканчиків та ріжків наведено у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Рецептура вафельних стаканчиків та ріжків

Найменування сировини	Витрати сировини на 100 кг борошна, кг
Борошно житнє вищого гатунку	100
Олія соняшникова	1,5
Вода	50
Сіль харчова	1,3
Цукор білий кристалічний	2
Разом сировини	152,8

Далі визначимо витрати борошна й іншої сировини на виробництво 1 т вафельних стаканчиків та ріжків. Норма витрат борошна на 1 т вафельних стаканчиків та ріжків становитиме:

- до модернізації: $1000 \times 100 \div 140,1 = 713,78$ кг.
- після модернізації: $1000 \times 100 \div 141,5 = 706,71$ кг.

Витрати інших видів сировини будуть залежати від рецепту й кількості борошна, яке використовується на виробництво 1 т вафельних стаканчиків та ріжків й складатиме:

Олія соняшникова до технічного переоснащення:

$$713,78 \times 1,5 / 100 = 10,7 \text{ кг.}$$

Олія соняшникова після технічного переоснащення:

$$706,71 \times 1,5 / 100 = 10,6 \text{ кг.}$$

Вода до технічного переоснащення:

$$713,78 \times 50 / 100 = 356,9 \text{ л.}$$

Маргарин після технічного переоснащення:

$$706,71 \times 50 / 100 = 353,4 \text{ л.}$$

Сіль до технічного переоснащення: $713,78 \times 1,3 / 100 = 9,3$ кг.

Сіль після технічного переоснащення: $706,71 \times 1,3 / 100 = 9,2$ кг.

Цукор до технічного переоснащення: $713,78 \times 2 / 100 = 14,3$ кг.

Цукор після технічного переоснащення: $706,71 \times 2 / 100 = 14,1$ кг.

Використання води на виробництво 1 тони виробів складало $0,357 \text{ м}^3$ до модернізації і зросте на 1%, тобто складатиме $0,353 \text{ м}^3$.

Величину витрат сировини й матеріалів для виробництва 1 т вафельних стаканчиків та ріжків та її динаміку розрахуємо нижче (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Величина витрат сировини й матеріалів для виробництва 1 т вафельних стаканчиків та ріжків

Види сировини й матеріалів	Ціна за од., грн.	Нормо-витрати на 1 т виробів	Витрати на 1 т виробу		Вартість, грн.		Динаміка величини витрат
			до технічного переоснащення	після технічного переоснащення	до технічного переоснащення	після технічного переоснащення	
Борошно житнє вищого ґатунку, кг	8,7	100	713,78	706,71	6209,89	6148,38	-61,51
Вода, м. куб.	8	50	0,356	0,353	2,85	2,82	-0,03
Олія соняшникова,	10,2	1,5	10,71	10,6	109,24	108,12	-1,12
Разом борошно та основні матеріали	х	х	х	х	6594,94	6529,45	-65,49
Сіль харчова, кг	3,1	1,3	9,28	9,19	28,77	28,50	-0,27
Транспортно-заготівельні витрати	х	х	х	х	181,9	180,09	-1,81
Цукор білий кристалічний, кг	17,3	2	14,28	14,13	247,04	244,45	-2,59
Разом	х	х	х	х	6779,69	6712,36	-67,33

Як бачимо, витрати сировини та основних матеріалів на виробництво 1 т виробів на 67,33 грн зменшаться.

На сьогоднішній день у ПрАТ «Львівський холодокомбінат» встановлено тістоподільник марки А2-ХТН (номінальна потужність 2,9 кВт) та тістоокруглювач марки А2 ХПО (номінальна потужність 3,8 кВт). Розрахуємо величину витрат електроенергії на 1 т виробів в таблиці 3.10.

Таблиця 3.10

Розрахунок витрат електроенергії на 1 тону продукції

Показники	До модернізації	Після модернізації	Відхилення
Виробництво за 1 добу, т	40,94	40,94	0
Виробництво за 1 рік, т	12031	12031	0
Зміни у номінальній потужності обладнання, кВт/год., у т.ч.:	6,7	7,6	+0,9
– шафа попереднього вистоювання, кВт/год.	-	1,25	+1,25
– тістоподільник, кВт/год.	3,8	3,5	-0,3
– тістоокруглювач, кВт/год.	2,9	2,85	-0,05
Зміни у питомому споживанні електроенергії, кВт/год./т	3,93	4,46	+0,53

Отже, після модернізації обладнання величина питомих витрат електроенергії на 1 т виробів збільшиться на 0,53 кВт/год.

Далі варто розрахувати зміни витрат палива та енергії. Потребу у електроенергії розрахуємо як множення норми витрат електроенергії на 1 т виробів на кількість тонн виробів (таблиця 3.11).

Таблиця 3.11

Зміна використання палива й енергії на виробництво вафельних стаканчиків та ріжків

Витрати	Норма витрат на 1 т виробів		Вартість одиниці, грн.	Загальні витрати 1т виробів		Відхилення величин и витрат, грн.
	до модернізації	після модернізації		до модернізації	після модернізації	
Всього	112,8	113,3	1,2	138,7	139,4	+0,7

Як бачимо, витрати палива й енергії на виробництво 1 т вафельних стаканчиків та ріжків зросли на 0,66 грн.

Зворотні відходи у хлібопекарському виробництві поділяються на такі, які переробляються в основному виробництві (окрайці сухарних плит, відходи, які утворюються на окремих стадіях технологічного процесу, та такі, що використовуються в господарстві й реалізуються (борошняний вибій,

борошняний змет, відходи від зачистки тістообробних агрегатів, хлібні крихти) (табл. 3.12).

Таблиця 3.12

Розрахунок зміни вартості зворотних відходів

Найменування відходів	Ціна за реалізацію 1 кг, грн.	Вага, кг		Норма відходів, %		Вартість, грн.		Зміни витрат, грн.
		до модернізації	після модернізації	до модернізації	після модернізації	до модернізації	після модернізації	
Борошняний змет	1,4	0,71	0,35	0,1	0,05	0,99	0,49	-0,5

Отже, після модернізації кількість зворотних відходів зменшиться з 0,1 до 0,05% кількості використовуваного борошна, тобто на 0,5 грн на 1 тону готових виробів.

У результаті проведеної модернізації зростуть річні амортизаційні відрахування. Так, для нового обладнання встановлений строк служби 5 років, тому річна норма амортизаційних відрахувань становитиме 20%, тоді як величина річних амортизаційних відрахувань складе:

$$A = (\text{Перв. вартість} - \text{Залишк. вартість}) \times 0,2$$

$$A = (802,47 - 1,62) \times 0,20 = 160,17 \text{ тис. грн.}$$

Отже, збільшення витрат на 1 т становитиме:

$$105640/12031 = 8,78 \text{ грн.}$$

Також розрахуємо зміни величини повних витрат після модернізації за статтями калькуляції на 1 т й на весь обсяг виробництва вафельних стаканчиків та ріжків (табл. 3.13).

Таблиця 3.13

Зміни величини повних витрат на виробництво вафельних стаканчиків та ріжків після модернізації

Статті калькуляції	Зміни витрат на загальний обсяг, тис. грн.	Зміни витрат на 1 т виробів, грн.
Витрати на утримання та експлуатацію устаткування	160,17	8,78
Зворотні відходи	-6,76	-0,5
Паливо й енергія на технологічні цілі	8,92	0,66
Сировина і основні матеріали	-810,05	-67,33
Разом	-647,72	-58,39

Отже, у результаті економії сировини й матеріалів, зростання витрат на паливо й енергію, величини витрат на утримання й експлуатацію устаткування, зменшення величини зворотних відходів величина річного додаткового прибутку від упровадження нового обладнання складатиме 647,72 тис. грн. Величина чистого додаткового прибутку становитиме:

$$\text{ЧП: } 647,72 \times (1 - 0,18) = 531,13 \text{ тис. грн.}$$

Чисті грошові потоки розраховуються як сума чистого прибутку і амортизаційних відрахувань. Чистий прибуток у 2020 році і надалі складе: 691,3 тис. грн. (531,13 тис. грн. + 160,17 тис. грн.). У таблиці 3.4 відображено грошові потоки за цим інвестиційним проектом.

Таблиця 3.14

Розрахунок величини грошових потоків за інвестиційним проектом

Показники	Роки						Усього
	0	1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	6	7	8
Величина інвестицій, тис. грн.	801,92	x	x	x	x	x	801,92
Збільшення величини амортизаційних відрахувань, тис. грн.	x	160,17	160,17	160,17	160,17	160,17	800,85
Величина додаткового чистого прибутку, тис. грн.	x	531,13	531,13	531,13	531,13	531,13	2655,65

Продовження табл. 3.14

1	2	3	4	5	6	7	8
Величина чистого грошового потоку, тис. грн.	х	691,3	691,3	691,3	691,3	691,3	3456,5
Коефіцієнт дисконтування	х	0,769	0,592	0,455	0,350	0,269	х
Величина дисконтованого грошового потоку, тис. грн.	х	511,42	409,25	314,54	241,96	185,96	1663,1

У таблиці 3.15 розрахуємо ефективність інвестиційного проекту.

Таблиця 3.15

Розрахунок ефективності інвестиційного проекту

Показник	Значення
Капітальні вкладення, тис. грн.	801,92
Чистий приведений дохід, тис. грн.	861,3
Термін окупності (недисконтований), роки	1,16
Термін окупності (дисконтований), роки	2,41
Індекс дохідності проекту	2,8
Індекс прибутковості проекту	0,66
Внутрішня норма рентабельності проекту, %	76,9%

Чистий приведений дохід є абсолютною сумою ефекту:

$$\text{ЧПД} = \text{ГПт} - \text{ІС} \quad (3.2)$$

де ГПт – це сума грошового потоку, яка приведена до теперішньої вартості за увесь період реалізації інвестиційного проекту (сума чистого прибутку та амортизаційних відрахувань);

ІС – величина інвестиційних коштів.

У разі, коли ЧПД > 0, проект вважається прибутковим, якщо ЧПД < 0, проект вважається збитковим, а коли ЧПД = 0, тоді проект не приніс ні прибутку, ні збитків.

$$\text{ЧПД} = 1663,13 - 801,83 = 861,30 \text{ тис. грн.}$$

Недисконтований термін окупності це відношення величини капітальних витрат до чистого грошового потоку:

$$T = 801,83 / 691,30 = 1,16 \text{ року.}$$

Дисконтований період окупності розраховується як відношення величини капітальних інвестицій до періоду експлуатації нового обладнання:

$$T = 801,83 / (1663,13 / 5) = 2,41 \text{ року.}$$

Індекс дохідності має значення 2,08, тому проект є ефективним.

Індекс прибутковості складає 0,66, тобто з 1 грн інвестованих коштів підприємство отримає 0,66 грн прибутку.

Використовуючи інтегральний показник оцінки ефективності реалізації міжнародної інвестиційної стратегії, здійснимо прогноз ефективності обраної стратегії розвитку ПрАТ «Львівський холодокомбінат» на ринку морозива. Для цього звернемось до таблиці 3.16.

Зазначимо, що найбільше значення інтегрального показника - 3. За наведеними даними показник дорівнює 2,26, що свідчить про ефективність розробленої стратегії розвитку ПрАТ «Львівський холодокомбінат» на ринку морозива.

Отже, ПрАТ «Львівський холодокомбінат» планує збільшити обсяг виробництва морозива з наповнювачем, рожків та ескімо (табл. 3.17).

Таблиця 3.16

Оцінка ефективності міжнародного інвестиційного проекту ПрАТ «Львівський холодокомбінат»

Складові інтегрального показника	ВК	Діапазон оцінок			Поточна оцінка	Зважена оцінка
		низькі (0,0-3,3)	середні (3,4-6,6)	високі (6,7-10,0)		
S _i – якість стратегії = 2,4						
врахування тенденцій ринку морозива	0,40	майже не враховано основні тенденції	проведено поверхневий аналіз	здійснено докладний аналіз та враховано ключові моменти	7	2,8
гнучкість стратегії	0,25	негнучка	гнучка у критичних випадках	висока гнучкість	6	1,5
відповідність стратегії можливостям компанії	0,35	стратегія побудована практично без врахування можливостей компанії	можливості компанії враховані, проте не коригуються	враховано можливості компанії та закладена похибка зміни показників	8	2,8
M _i – якість механізму реалізації стратегії = 2,4						
якість проведеного дослідження для виходу на новий ринок	0,30	проаналізовано основні показники за короткий період	взято середній період охоплення аналізу	досліджено загальні тенденції з урахуванням факторів впливу	7	2,1
доступність механізмів реалізації стратегії	0,40	низька	середня	висока	8	3,2
рівень використання доступних механізмів реалізації стратегії	0,30	використовується незначна частка доступних механізмів	середній рівень	використовуються усі наявні можливості	6	1,8
E _s – стратегічна ефективність = 2,1						
зростання обсягів продажів	0,30	1-3%	4-7%	8-15%	10	3,0
збільшення прибутку	0,35	0,1-1%	1,1-5%	5,1-10% і вище	10	3,5
зростання частки ринку	0,20	0,5-5%	5,1-15%	15,1-30%	5	1,0
збільшення асортименту продукції	0,15	1-2%	3-4%	5% і більше	6	0,9

Таблиця 3.17

Динаміка обсягів виробництва морозива ПрАТ «Львівський холодокомбінат» після збільшення сегменту морозива у вафельних стаканчиках та ріжків на ринку морозива, тис. грн.

Показники	Роки		Відхилення	
	2019	2020	абс.	темп приросту, %
Обсяг виробництва морозива, в т.ч.:	1258359	1510031	251672	20,0
- морозиво з начинкою	512068	614482	102414	20,0
- ескімо	212036	248082	36046	17,0
- рожок	119502	137427	17925	15,0
- інші види	414753	510040	95287	23,0

Як бачимо, обсяг виробленого морозива збільшиться на 251672 тис. грн. (20,0%). При цьому пропоную збільшити виробництво саме тих видів морозива, які користуються найвищим попитом. Отже, найбільше я пропоную збільшити обсяг виробництва морозива з наповнювачем (на 20%), а також ескімо (на 17%) та рожок (15%). Саме по собі збільшення обсягів виробництва продукції не є гарантією збільшення прибутку підприємства, адже при реалізації морозива на українському ринку не вся продукція може бути продана, і оскільки вона має обмежений термін зберігання, а також особливі умови транспортування, частина нереалізованої продукції списується та утилізується.

Отже, перспектива для досліджуваного підприємства - це не просто збільшення обсягів виробництва, але й збільшення обсягів продажу, причому за ціною вищою, аніж на українському ринку збуту.

Таким чином, інвестиційна стратегія ПрАТ «Львівський холодокомбінат» є ефективною, оскільки принесе підприємству додатковий прибуток, який буде зростати щороку в залежності від частки займаного ринку. Отже, реалізація запропонованого заходу є доцільною і ефективною.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження зроблено наступні висновки:

1. Розкрито сутність та значення інвестиційної діяльності підприємства та зроблено висновок, що сутність інвестицій полягає у динамічній зміні форми капіталу та у перетворенні вкладень за допомогою доданої вартості капітальних ресурсів, а ціль інвестицій полягає в отриманні вигоди й ефекту, які у бізнес-середовищі відображаються у вигляді прибутку. Сфера виробництва - це один із ключових інвестиційних напрямків, адже вкладення коштів з метою розширення виробництва, технічного переозброєння й модернізації створює одну із ознак кваліфікації. Присутність ризику і невизначеності є обов'язковим компонентом підприємницької діяльності і виступає як фактор просування фінансової системи.

2. Наведено характеристику та класифікацію інвестицій та зазначено, що інвестиційні відносини - завжди відносини власників, тому питання власності має принципове значення і є головним елементом визначення правового поняття іноземних інвестицій. Фінансовими інвестиціями є така господарська операція, що передбачає придбання корпоративних прав, різноманітних цінних паперів, деривативів й інших фінансових інструментів. Від терміну інвестування залежать такі параметри, як ризикованість і прибутковість інвестування. Хоча залучення позикових коштів - важливий спосіб розширення господарської діяльності компанії, значна частка цих коштів в її капіталі, дохід за якими повинен виплачуватися в будь-якому випадку, в умовах погіршення загальної економічної кон'юнктури або положення в галузі, може обмежити можливість компанії платити дивіденди або навіть призвести до її банкрутства.

3. Розглянуто особливості оцінки ефективності інвестиційного проекту та зроблено висновок, що нова інвестиційна політика, особливо агресивна, може значно вплинути на операційну стратегію і діяльність компанії. Система стратегічних цілей повинна відбивати мету інвестування, величину

інвестиційних ресурсів і як вони будуть сформовані, а також рівень інвестиційних ризиків і т. д. Хоча залучення позикових коштів - важливий спосіб розширення господарської діяльності компанії, значна частка цих коштів в її капіталі, дохід за якими повинен виплачуватися в будь-якому випадку, в умовах погіршення загальної економічної кон'юнктури або положення в галузі, може обмежити можливість компанії платити дивіденди або навіть призвести до її банкрутства.

4. Надано організаційно-економічну характеристику компанії та основних напрямів її діяльності та зазначено, що ПрАТ «Львівський холодокомбінат» - виробник морозива та заморожених напівфабрикатів, а продукція компанія на ринку представлена під торговою маркою «Лімо». За результатами проведеного аналізу фінансових результатів компанії зазначено, що величина валового прибутку у 2018-2019 рр. зросла, при цьому фінансовий результат від операційної діяльності, а також до оподаткування мав додатне значення, а у 2018-2019 рр. його величина зросла, що призвело до зростання величини чистого прибутку у 2018-2019 рр. Також зроблено висновок, що фінансовий стан компанії був стійким протягом досліджуваного періоду.

5. Наведено особливості інвестиційної діяльності підприємства та зроблено висновок, що лише у 2017 р. підприємство отримало можливість інвестувати власні кошти у модернізацію обладнання підприємства. У 2017 р. було модернізоване обладнання, а саме – придбано комплекс для подрібнення висівок продуктивністю 11 т/добу. Підприємством було введено в дію збалансовану систему показників, впровадженням якої та адаптацією її до специфічних умов господарської діяльності досліджуваного підприємства займалися працівники сторонньої компанії. Оскільки підприємство вже запровадило систему навчання працівників, підприємство у 2017 р. почало використовувати інноваційні методи навчання працівників, а саме – коучинг для управлінського персоналу, який останнім часом набуває все більшого розповсюдження.

6. Проведено аналіз ефективності інвестиційної діяльності підприємства та зазначено, що в результаті модернізації наявного обладнання підприємство не досягло поставлених цілей, адже лише на 2 рік впровадження величина чистого прибутку зросла, проте на даний момент спостерігається зниження темпів зростання величини чистого прибутку. Ефективність використання ЗСП на підприємстві доведена – економія фонду оплати праці склала 112 тис. грн., а кількість помилок у веденні бух обліку значно зменшилась. В результаті впровадження коучингу ПрАТ «Львівський холодокомбінат» змогло збільшити частку ринку на 5% та отримати чистий прибуток в розмірі 63 тис. грн.

7. Протягом 3 років підприємство планує збільшити частку ринку до 40%, оскільки обраний сегмент є потенційно ефективним для функціонування на ньому та прибутковим. ПрАТ «Львівський холодокомбінат» володіє необхідними потужностями для виробництва наповнювача (морозива), проте, оскільки мною було обрано сегмент морозива з наповнювачем, рожок та ескімо, зазначено, що для виробництва вафельних стаканчиків та ріжків підприємство використовує застаріле обладнання. Тому я запропонував замінити тістоподільник, тістоокруглювач та додатково встановити шафу попереднього вистоювання.

8. Наведено оцінку економічної ефективності інвестиційного проекту та зроблено висновок, що індекс дохідності має значення 2,08, тому проект є ефективним, а індекс прибутковості складає 0,66, тобто з 1 грн. інвестованих коштів підприємство отримає 0,66 грн. прибутку. Отже, перспектива для досліджуваного підприємства - це не просто збільшення обсягів виробництва, але й збільшення обсягів продажу. Найбільше значення інтегрального показника ефективності інвестиційного проекту - 3. За наведеними даними показник дорівнює 2,26, що свідчить про ефективність розробленої стратегії розвитку ПрАТ «Львівський холодокомбінат» на ринку морозива.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. A Guide to Risk Assessment for Investors [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.pinnaclewm.com.au/wp-content/uploads/2013/06/A-Guide-to-Risk-Assessment-for-Investors.pdf>.
2. Abel A. B. & Eberly J. C. A unified model of investment under uncertainty, *American Economic Review* 84, 1369-1384.
3. Accenture 2017. Global Risk Management Study. Executive Summary [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.accenture.com/t20170905T033759Z__w__/_ro-en/_acnmedia/PDF-59/Accenture-Global-Risk-Study-2017-Executive-Summary.pdf.
4. Basu P. Liberalization, FDI and Growth in Developing Countries: A Panel Cointegration Approach / P. Basu, C. Chakraborty, D. Reagle // *Economic Inquiry*. – 2017. – № 41 (3). – P. 510-516.
5. BDO International Business Compass (IBC)-2018 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.bdo.global/en-gb/insights/bdo-germany/bdo-international-business-compass-2018>.
6. Bishop P. Thinking about the Future, Guidelines for Strategic Foresights. Social Technologies / P. Bishop, A. Hines. – Washington, 2007. – 98 p.
7. Bower J. L. 1970. Managing the Resource Allocation Process: A Study of Corporate Planning and Investment. Harvard University, Division of Research, Graduate School of Business Administration. Boston, MA.
8. Burgelman R. A. 1983. A process model of internal corporate venturing in the diversified major firm. *Administrative Science Quarterly* 28 (2): 223–244.
9. Chick S., Gans N. An Economic Analysis of Simulation Selection Problems // OPIM Department – Wharton University of Pennsylvania 3730 Walnut St., Suite 500, Philadelphia, PA 19104-6340. USA. – 2006. – April.
10. Dixit A. K. & Pindyck, R. S. (1994), *Investment under Uncertainty*, Princeton University Press.

11. Financing and financial investment of insurance corporations and pension funds in the euro area [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/mb200303_focus02.en.pdf?23c8bfafae08f786cb7b865f496afec3.

12. Giroud A. Heterogeneous FDI in transition economies – a novel approach to assess the developmental impact of backward linkages / A. Giroud, B. Jindra, P. Marek // World Development. - 2018. - Vol. 7. - No. 10. - P. 2206–2220.

13. Highly Engineered Industrial Products [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.craneco.com/>.

14. Most Innovative Companies 2017 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.fastcompany.com/most-innovative-companies/2017>.

15. Reichmann T., Form S. Balanced Chance and Risk Management // Controlling, 2000, 12. Jd.

16. Steel Partners [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.steelpartners.com/>.

17. Tredegar Corporation [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.tredegar.com/>.

18. We protect and beautify the world [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://corporate.ppg.com/Home.aspx>.

19. World investment report 2017 // ЮНКТАД [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2017_en.pdf.

20. Wurl H. J., Mayer J. H. Balanced Scorecard und industrielles Risikomanagement. Möglichkeiten zur Integration // Klingebiel N. Performance Measurement & Balanced Scorecard. München, 2001. - 411 p.

21. Аникина И.Д. Особенности и принципы формирования инвестиционной стратегии конгломерата / И.Д. Аникина // Вестн. Волгогр. гос. ун-та. Сер. 3, Экон. Экол. - 2008. - № 2 (13). – С. 50-57.

22. Більський І.Д. Особливості процесу розроблення інвестиційної стратегії аграрного виробництва / І.Д. Більський, Р.П. Дудяк // Науковий

вісник Національного лісотехнічного університету України: Зб. наук. праць. – Львів. НЛТУУ. – 2008, вип. 18.3. – С. 192 – 197.

23. Богданов Ю.В. Инвестиционный анализ / Ю.В. Богданов, В.А. Швандар. – М.: ЮНИТИ, 2007. – 567 с.

24. Бродецкая Н. Г. «Эталонное» представление денежных потоков для анализа инвестиционных проектов логистических систем. Ч. 1 и 2 / Н.Г. Бродецкая, Г.Л. Бродецкий // Логистика сегодня. – 2007. – № 5, 6.

25. Вовченко О. Л. Інвестиції: економічна сутність та форми / О. Л. Вовченко // Актуальні проблеми економіки. – 2004. - №6. – С. 18-23.

26. Гаврилюк О. В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України / О.В. Гаврилюк // Фінанси України. - 2008. - № 2 (147). - С.68-81.

27. Галушка З.І. Стратегічний менеджмент: / З.І. Галушка, І.Ф. Комарницький. – Чернівці, 2006. – 247 с.; Меркулова Е.В. Инструменты стратегического управления предприятием / Е.В. Меркулова // Современные проблемы науки и образования. – 2006. – № 4. – С. 114-116.

28. Геєць В. М. Інституційна обумовленість інноваційних процесів у промисловому розвитку України / В. М. Геєць. – Економіка України, 2014, № 12 (637). – С. 4-19.

29. Гнедов К. М. Формування системи інвестування підприємств в умовах ринкових відносин: автореф. канд. дис. / К. М. Гнедов. – Донецьк: ДонДУЕТ ім. М.Туган-Барановського, 2003. – 23 с.

30. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі – К., 2008. – 419 с.

31. Дьолог Т.І. Стратегічний аналіз середовища підприємства / Т.І. Дьолог // Інвестиції: практика та досвід. – 2013 – № 15. – С. 46-48.

32. Ермасова Н. Б. Риск-менеджмент организации: учеб.-практ. пособие. М.: Дашков и К, 2009. - 319 с.

33. Єлець О. П. Сутність конкуренції та конкурентоспроможності підприємства / О.П. Єлець, Є. В. Богдан // Шляхи та фактори зниження собівартості продукції промислового підприємства. – 2014. – С. 82-91.

34. Зайкіна Т.А. Формування інвестиційної стратегії ТНК / Т.А. Зайкіна // Економічний часопис. – 2016. - № 11. – С. 33-39.
35. Закревская Е.А. Модели и методы оценки и управления стоимостью инновационно-ориентированного предприятия: автореф. дис. ... канд. экон. наук / Российский экономический университет им. Г.В. Плеханова. – М., 2012. - 21 с.
36. Ильдеменов С. Реинжиниринг бизнес-процессов: уроки внедрения / С. Ильдеменов, Л. Попова, С. Лобов // Проблемы теории и практики управления. - 2004. - № 5. – С. 79-85.
37. Інвестування: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А. А. Пересада, О. О. Смірнова, С. В. Онікієнко, О. О. Ляхова. — К.: КНЕУ, 2001. — 251 с.
38. Лушкин В.А. Роль инвестиций в развитии экономики региона / В. А. Лукшин // Вісник Харківського національного університету. - 2002. - № 565. - С. 11-17.
39. Мишарин Ю.В. Стратегирование в инновационной деятельности / Ю.В. Мишарин // Фундаментальные исследования. – 2013. – № 11-5. – С. 1007-1011.
40. Недашківська Л.М. Інвестиційна стратегія підприємства / Л.М. Недашківська // Регіональна економіка. – 2016. - № 11. – С. 110-117.
41. Нешиной А.С. Инвестиции: учебник. – М.: Дашков и К, 2007, 372 с.
42. Осокіна О.Т. Сутність та роль інвестиційної стратегії підприємства / О.Т. Осокіна // Наукові записки ТНУ. – 2015. - № 11. – С. 17-21.
43. Офіційний сайт European Business Association [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/uk>.
44. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом / А. А. Пересада. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.
45. Пересадько Г.О. Аналіз маркетингової політики просування та збуту продукції підприємства / Г.О. Пересадько // Механізм регулювання економіки. Міжнародний науковий журнал. – 2014. – Т. 3. - №3 (48). – С. 72-80.

46. Петухова О. М. Інвестування [текст] навч. посіб. / О.М. Петухова. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 336 с.
47. Покачук Р. Фінансове інвестування та малий бізнес: українські реалії / Р. Покачук // Економічний форум. - 2018. - № 2. - С. 74-78.
48. Попков В. П. Организация и финансирование инвестиций / В. П. Попков, В.П. Семенов. – СПб.: Изд-во —Питер, 2001. – 224 с.
49. Стратегія інвестування виробництва (на прикладі харчової промисловості): автореф. канд. дис. / Н. Б. Загородня; НАН України інститут економіки. – К., 2003. – 20 с.
50. Удалих О.О. Управління інвестиційною діяльністю підприємства: Навч. посіб. / О.О. Удалих. – К.: Центр навч. літ-ри, 2006. – 292 с.
51. Фіщенко О.М. Формування інвестиційної стратегії на промислових підприємствах / О.М. Фіщенко // Активізація та підвищення ефективності інвестиційних процесів в Україні: Всеукраїнська науково-практична конференція студентів і молодих вчених. Донецьк, 1-2 квітня, 2010 р. – Донецьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2010. – С. 74 – 79.
52. Халиков М.А., Анциборко К.В. Оптимальная структура производственного капитала компании // Вестник Российского экономического университета им. Г.В. Плеханова. – 2007. – № 5. – С. 71–83.
53. Харитонов І.Г. Особливості інвестиційної стратегії міжнародної компанії / І.Г. Харитонов, Д.Є. Ширко // Регіональна економіка. – 2014. - № 4. – С. 17-24.
54. Чернова Г. В., Кудрявцев А. А. Управление рисками: учеб. пособие. М.: ТК Велби, изд-во Проспект, 2005. - 428 с.
55. Чорна М. В. Сучасні підходи до визначення інвестиційної політики підприємства / М. В. Чорна, С. Смоліус // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. — Х., 2006. — Вип.1 (3). – С. 238-244.
56. Шарп У. Инвестиции. Пер. с англ. Буренина А. Н., Васина А. А. / У. Шарп, Г. Александер, Дж. Бэйли. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 1028 с.

57. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : підручник. – 2 – ге вид., стер. – К. : Знання, 2013. – 375 с.
58. Шимшир'ян Г. В. Управління інвестиційною діяльністю / Г. В. Шимшир'ян // Економіка та держава. – 2006. - № 4. – С. 32-33.
59. Штанько Л.О. Процес планування ефективної інвестиційної стратегії підприємства / Л.О. Штанько // Проблеми системного підходу в економіці: Зб. наук. праць. – Київ, 2009 р. – С. 65-67.
60. Ястремська О.М. Інституціональні моделі взаємодії економічних агентів у процесі інвестування / О.М. Ястремська // Вісник ДонНТУ. — 2006. — Випуск 103-1. — С. 144-150.

ДОДАТКИ

**Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 01.01.2018 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	33589	36556	0
первісна вартість	1001	63966	75832	0
накопичена амортизація	1002	30377	39276	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	451659	619653	0
Основні засоби:	1010	1038460	1135633	0
первісна вартість	1011	1639103	1880955	0
знос	1012	600643	745322	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	1148	1015	0
первісна вартість	1016	2038	2037	0
знос	1017	890	1022	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	3275	3195	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0

Продовження Додатку А

Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	3051	2000	0
Відстрочені податкові активи	1045	54299	36252	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Гудвіл при консолідації	1055	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом І	1095	1585481	1834304	0
ІІ. Оборотні активи				
Запаси	1100	457560	715024	0
Виробничі запаси	1101	241876	348803	0
Незавершене виробництво	1102	33108	41694	0
Готова продукція	1103	182101	323114	0
Товари	1104	475	1413	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	471899	581240	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	24391	30949	0
з бюджетом	1135	86741	89877	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	10839	20185	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0

Продовження Додатку А

із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12090	9577	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	96835	182549	0
Готівка	1166	8	1	0
Рахунки в банках	1167	96827	182548	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	955	821	0
Усього за розділом II	1195	1150471	1610037	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	804	0	0
Баланс	1300	2736756	3444341	0

Продовження Додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	36366	36366	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	22868	23967	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	1584	2683	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1684033	2070560	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Неконтрольована частка	1490	-388	-358	0
Усього за розділом I	1495	1742879	2130535	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	15890	20331	0
Довгострокові кредити банків	1510	252414	261278	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	7329	970	0

Продовження Додатку А

Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	421	115	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	276054	282694	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	272841	443359	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	94325	161815	0
за товари, роботи, послуги	1615	221980	291015	0
за розрахунками з бюджетом	1620	3465	5607	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	4439	805	0

Закінчення Додатку А

за розрахунками з оплати праці	1630	67947	80428	0
за одержаними авансами	1635	11946	136	0
за розрахунками з учасниками	1640	371	11442	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	32853	29746	0
Доходи майбутніх періодів	1665	409	306	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	7247	6453	0
Усього за розділом III	1695	717823	1031112	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	2736756	3444341	0

Додаток Б

**Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2017 р.**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3578033	2503335
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1467686)	(1001044)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	2110347	1502291
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0

Продовження Додатку Б

Інші операційні доходи	2120	40204	5685
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(316668)	(242843)
Витрати на збут	2150	(832050)	(537413)
Інші операційні витрати	2180	(192861)	(165023)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	808972	562697
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	1543	1755
Інші фінансові доходи	2220	1696	537
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(29048)	(22210)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(287884)	(267960)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0

Продовження Додатку Б

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	495279	274819
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-89864	-28989
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	-4419
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	405415	241411
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	1099	-23756
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	-5184	-2790
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-4085	-26546
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-4085	-26546
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	401330	214865
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470	405385	237933

неконтрольованій частці	2475	30	3478
-------------------------	------	----	------

Закінчення Додатку Б

Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480	401300	236259
неконтрольованій частці	2485	30	-21394

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1328340	833875
Витрати на оплату праці	2505	468895	317131
Відрахування на соціальні заходи	2510	102627	96254
Амортизація	2515	166423	144567
Інші операційні витрати	2520	912628	575966
Разом	2550	2978913	1967793

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	7273200	7273200
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	7273200	7273200
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	55.7	32.7
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	55.7	32.7
Дивіденди на одну просту акцію	2650	3.03	1.88

**Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 01.01.2019 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	36556	72278	0
первісна вартість	1001	75832	117729	0
накопичена амортизація	1002	39276	45451	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	619653	346133	0
Основні засоби:	1010	1135633	1621953	0
первісна вартість	1011	1880955	2542038	0
знос	1012	745322	920085	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	1015	935	0
первісна вартість	1016	2037	2747	0
знос	1017	1022	1812	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	3195	2304	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0

Продовження Додатку В

Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	2000	192	0
Відстрочені податкові активи	1045	36252	30165	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Гудвіл при консолідації	1055	0	255905	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом І	1095	1834304	2329865	0
ІІ. Оборотні активи				
Запаси	1100	715024	879547	0
Виробничі запаси	1101	348803	439401	0
Незавершене виробництво	1102	41694	78849	0
Готова продукція	1103	323114	278450	0
Товари	1104	1413	82847	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	581240	942777	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	30949	38680	0
з бюджетом	1135	89877	44219	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	20185	1508	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0

Продовження Додатку В

із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9577	96234	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	182549	44020	0
Готівка	1166	1	0	0
Рахунки в банках	1167	182548	44020	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	2779	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	821	1241	0
Усього за розділом II	1195	1610037	2049497	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	3444341	4379362	0

Продовження Додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	36366	36366	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	23967	28630	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	2683	7346	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2070560	2521487	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(3171)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Неконтрольована частка	1490	-358	-181	0
Усього за розділом I	1495	2130535	2583131	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	20331	28566	0
Довгострокові кредити банків	1510	261278	248270	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	970	96073	0

Продовження Додатку В

Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	115	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	282694	372909	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	443359	424032	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	161815	225820	0
за товари, роботи, послуги	1615	291015	518968	0
за розрахунками з бюджетом	1620	5607	46138	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	34195	0
за розрахунками зі страхування	1625	805	4002	0

Закінчення Додатку В

за розрахунками з оплати праці	1630	80428	157884	0
за одержаними авансами	1635	136	1824	0
за розрахунками з учасниками	1640	11442	518	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	29746	34551	0
Доходи майбутніх періодів	1665	306	115	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	6453	9470	0
Усього за розділом III	1695	1031112	1423322	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	3444341	4379362	0

**Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2018 р.**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5112352	3578033
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2398495)	(1467686)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	2713857	2110347
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0

Продовження Додатку Г

Інші операційні доходи	2120	7431	40204
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(467233)	(316668)
Витрати на збут	2150	(1094302)	(832050)
Інші операційні витрати	2180	(199785)	(192861)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	959968	808972
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	1350	1543
Інші фінансові доходи	2220	3032	1696
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(50480)	(29048)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(83848)	(287884)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0

Продовження Додатку Г

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	830022	495279
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-152821	-89864
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	677201	405415
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	4663	1099
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	-1517	-5184
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	3146	-4085
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	3146	-4085
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	680347	401330
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470	677024	405385

неконтрольованій частці	2475	177	30
-------------------------	------	-----	----

Закінчення Додатку Г

Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480	680170	401300
неконтрольованій частці	2485	177	30

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1699259	1328340
Витрати на оплату праці	2505	625221	468895
Відрахування на соціальні заходи	2510	106733	102627
Амортизація	2515	184687	166423
Інші операційні витрати	2520	1032414	912628
Разом	2550	3648314	2978913

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	7273200	7273200
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	7273200	7273200
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	93.1	55.7
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	93.1	55.7
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	3.03

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	42064	46196	0
первісна вартість	1001	87503	106629	0
накопичена амортизація	1002	45439	60433	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	379244	431600	0
Основні засоби:	1010	1609190	1824053	0
первісна вартість	1011	2527478	2964617	0
знос	1012	918288	1140564	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	936	1525	0
первісна вартість	1016	2748	3344	0
знос	1017	1812	1819	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2304	4622	0
інші фінансові інвестиції	1035	473206	493368	0

Продовження Додатку Д

Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	192	879	0
Відстрочені податкові активи	1045	27457	21583	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	2534593	2823826	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	799543	959094	0
Виробничі запаси	1101	495887	541170	0
Незавершене виробництво	1102	7826	3264	0
Готова продукція	1103	292736	404156	0
Товари	1104	3094	10504	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	816893	1057985	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	42199	58410	0
з бюджетом	1135	29641	35914	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	14	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0

Продовження Додатку Д

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9410	7241	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	20472	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	41782	43363	0
Готівка	1166	0	1	0
Рахунки в банках	1167	41782	43362	0
Витрати майбутніх періодів	1170	2779	4910	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	1476	688	0
Усього за розділом II	1195	1743723	2188091	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	4278316	5011917	0

Продовження Додатку Д

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	36366	36366	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	21284	21284	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	6313	9441	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2731455	3712260	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	2789105	3769910	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	28566	91777	0
Довгострокові кредити банків	1510	246250	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	7798	7544	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0

Продовження Додатку Д

Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	282614	99321	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	414093	325274	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	223747	159284	0
за товари, роботи, послуги	1615	309314	342446	0
за розрахунками з бюджетом	1620	42051	76717	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	33933	66846	0
за розрахунками зі страхування	1625	4126	5540	0
за розрахунками з оплати праці	1630	126251	127575	0

Закінчення Додатку Д

за одержаними авансами	1635	329	671	0
за розрахунками з учасниками	1640	518	736	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	62702	75321	0
Доходи майбутніх періодів	1665	115	1006	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	23351	28116	0
Усього за розділом III	1695	1206597	1142686	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	4278316	5011917	0

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5583124	4612715
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2387764)	(2066853)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	3195360	2545862
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0

Продовження Додатку Ж

Інші операційні доходи	2120	25581	28450
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(511489)	(448023)
Витрати на збут	2150	(1063197)	(949501)
Інші операційні витрати	2180	(265913)	(215083)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1380342	961705
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	3965	1350
Інші фінансові доходи	2220	2364	2169
Інші доходи	2240	523	122
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(47681)	(47193)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(62924)	(90701)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0

Продовження Додатку Ж

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1276589	827452
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-241372	-151069
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1035217	676383
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	3129	3595
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	-24084	-1517
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-20955	2078
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-20955	2078
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1014262	678461

Закінчення Додатку Ж

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	2012767	1699259
Витрати на оплату праці	2505	891095	625221
Відрахування на соціальні заходи	2510	148981	106733
Амортизація	2515	252285	184687
Інші операційні витрати	2520	993134	1032414
Разом	2550	4298262	3648314

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	7273200	7273200
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	7273200	7273200
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	142.33	92.99
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	142.33	92.99
Дивіденди на одну просту акцію	2650	5.75	4.6